

● Pamiętnik ●

DZIESIĄTEGO ZJAZDU OŚWIATOWEGO
POLSKICH SZKÓŁ DOKSZTAŁCAJĄCYCH
: : : W AMERYCE : : :

30 i 31-go MAJA, 1942
W DOMU POLSKIM, 211-215 Fairmount Avenue
PHILADELPHIA, PENNA.

*Uczestnikom 10-go Zjazdu Oświa-
towego Polskich Szkół Doksztalcą-
cych w Ameryce, Zarządowi Centrali
tychże Szkół na czele, Pamiętnik ni-
niejszy poświęcamy.*

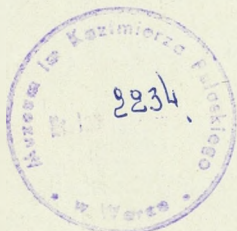
*Rada Szkoły Adama Mickiewicza
Philadelphia, Penna.*

Uczestnikom 10-go Zjazdu Oświa-
towego Polskich Szkół Doksztalcają-
cych w Ameryce, Zarządowi Centrali
tychże Szkół na czele, Pamiętnik ni-
niejszy poświęcamy.

Rada Szkoły Adama Mickiewicza
Philadelphia, Penna.

Witamy!

Delegatów na Dziesiąty Zjazd Oświatowy, odbywający się w Grodzie Miłości Bratniej i Kolebce Niepodległości, najpotężniejszej Demokracji świata.

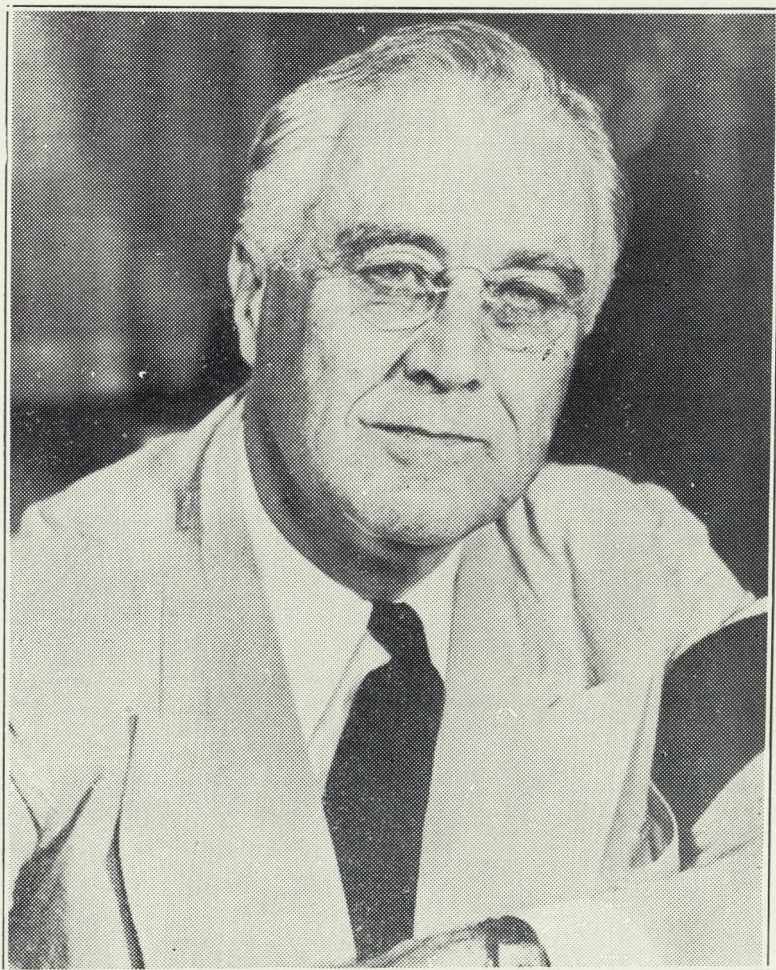
W Filadelfji Thomas Jefferson i Jego towarzysze debatowali nad urządzeniem Republiki, która obecnie jest nietylko spichlerzem Demokracji, ale i pancierzem, o który rozbijają się hordy tyranów.

Witamy Was w podwojach Domu Polskiego, jedynej polskiej Instytucji, w której wszystkie przekonania są tolerowane i wszyscy Polacy mogą się czuć jak we własnym domu.

W Domu Polskim, w Filadelfji poświęca się wiele czasu i energii, by kultywować bogatą kulturę polską przez dawanie licznych odczytów, przedstawień teatralnych, koncertów, popisów tańców narodowych, a Szkoła Języka Polskiego im. Adama Mickiewicza otaczana jest szczególną opieką.

I gdy zjedziecie się na swój Dziesiąty Zjazd Oświatowy, by złożyć raport ze swej tak pożytecznej działalności i powziąć daleko idące uchwały na przyszłość, Witamy Was serdecznie i życzymy Wam pomyślnych obrad nad szerzeniem oświaty i nauczaniem Działwy mowy ojczystej.

KOMITET PRZEDZJAZDOWY.

FRANKLIN DELANO ROOSEVELT
Prezydent Stanów Zjednoczonych

Centrala Polskich Szkół Doksztalcających w Ameryce

UEDENAŚCIE lat temu odbył się Pierwszy Zjazd Oświatowy zwołany przez Centralę Polskich Szkół Doksztalcających w Ameryce. I już wtenczas uznano potrzebę odbywania takich zjazdów każdego roku, a to dlatego, że działalność polskiego szkolnictwa doksztalcającego posiada niezmiernie doniosłe znaczenie i że szkolnictwo to rozgąłęzia się po całym terenie Stanów Zjednoczonych.

Tu i tam istnieją szkoły polskie. Jednym powodzi się dobrze, prosperują, nauczają wiele dzieci, inne znowuż, borykają się z trudnościami i pomimo usilnych starań, nie są w stanie podołać swemu zadaniu. A wszystkie razem pracują dla jednej i tej samej idei i dążą do tego samego celu. Na Zjazdach Oświatowych zbierają się delegaci tych szkół, przedstawiciele rozmaitych większych i mniejszych organizacji polskich oraz prywatne osoby, którym na sercu leży przyszłość młodego pokolenia — Polaków urodzonych na ziemi amerykańskiej.

W czasach pokoju, gdy życie toczy się naprzód normalnym trybem, zadanie tych delegatów i przedstawicieli jest stosunkowo łatwe, a pomimo tego zawsze napotyka się problemy, nad którymi trzeba nieraz biedzić się przez długie godziny, szukając rozwiązania. A cóż można powiedzieć dzisiaj, gdy cały świat drży w posadach? Zagadnienia szkolnictwa polskiego na wychodźstwie wydają się jak by rzeczą bez znaczenia w porównaniu z tytanicznymi wzmaganiami

się naszego narodu z potęgą, która poprzysięgła mu całkowitą zagładę. A jednak pozory mylą. Zagadnienia polskiego szkolnictwa dotyczą naszej dziatwy i młodzieży, która przecież w niedalekiej przyszłości zajmie nasze miejsce i tym samym zapewnia nam ciągłość naszego istnienia na świecie.

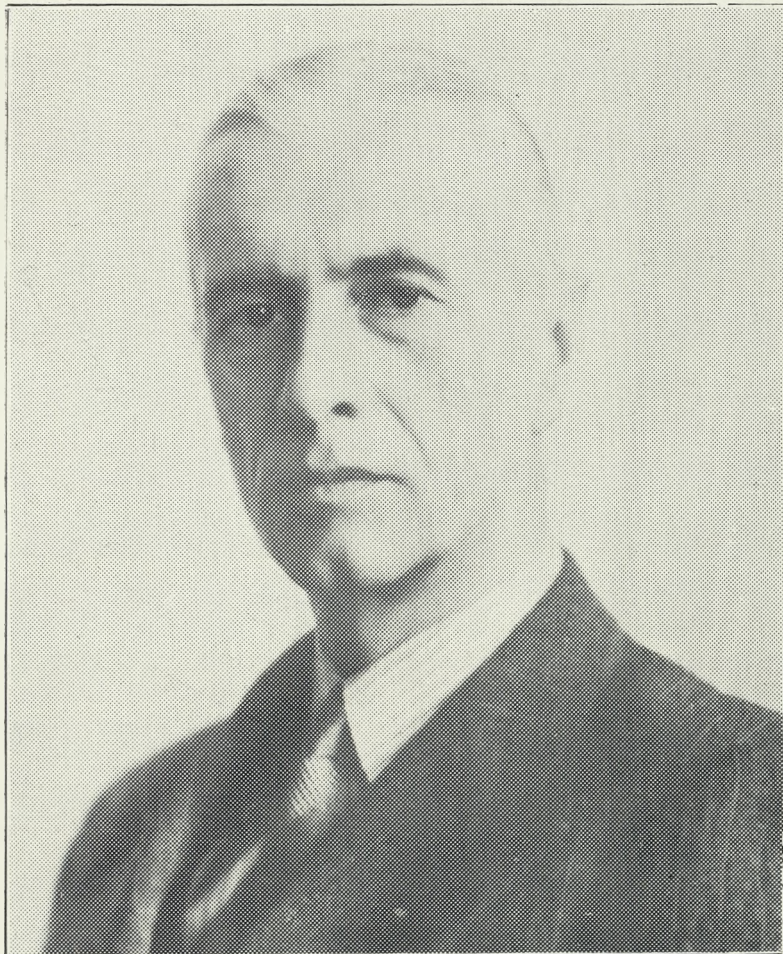
Czy nie jest to rzecz ważna? Czy nie jest to również rzeczą ważną, by młodzież ta, wyrastająca i wychowana w otoczeniu nie polskim, spędzała bodaj parę godzin w tygodniu w szkole polskiej i nabrała choćby minimalnych wiadomości o Polsce? Tą Szkołą jest właśnie Szkoła Doksztalcająca i jej istnienie musi być zapewnione w czasie pokoju, a tym bardziej w czasie wojny.

10-ty Zjazd Oświatowy stoi w obliczu żywotnych kwestji, na które musi znaleźć odpowiedź.

Centrala Polskich Szkół Doksztalcających w Ameryce liczy na poparcie wszystkich warstw polskiego społeczeństwa na wychodźstwie i wyraża przekonanie, że 10-ty Zjazd Oświatowy przyczyni się do dalszego rozwoju i wzmoczenia działalności oświatowej polskiego szkolnictwa doksztalcającego w Ameryce.

Centrala Polskich Szkół Doksztalcających w Ameryce — uczestnikom 10-go Zjazdu Oświatowego zasyła życzenia pomyślnych obrad i dobrych wyników w dalszej pracy oświatowej.

**Centrala Polskich Szkół
Doksztalcających w Am.**

WŁADYSŁAW RACZKIEWICZ
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Pozdrowienie dla Zjazdu
od Prof. Colemana

Columbia University
in the City of New York

DEPARTMENT OF EAST EUROPEAN LANGUAGES

April 15, 1942

Editor of the
 Pamietnik, Zjazd Oswiatowy,
 Dom Polski, 211 Fairmount Ave.,
 Philadelphia, Penn.,

Dear Sir:

Best wishes for the success of the National Convention called by the Polish Continuation Schools in the United States!

In order that America may function to the fullest efficiency in war and in peace it is necessary that a knowledge of foreign languages be an essential tool of widespread elements in our population. Among Slavonic languages Polish is the most important which uses our alphabet, making it an ideal introduction to studies of great cultural and practical value to Americans.

My pleasure is sincere therefore in wishing you success in your efforts. In token of which I am happy to submit for possible publication the translation of a famous Polish poem, made by the vice-president of the Klub Polski of Columbia University, and revised by Mrs. Coleman.

Czesc!

Arthur Prudden Coleman

Arthur Prudden Coleman,
 Chairman, Slavonic Group,
 Modern Language Association of America.

A. Mickiewicz w młodzięcym wieku, wsparty na skale.
Według obrazu Wańkowicza.

Patron Szkoły im. Adama Mickiewicza
w Domu Polskim, Phila., Pa.

19 Lat Pracy . . .

Początki Szkoły

Dnia 18-go lipca, 1923 roku, na posiedzeniu Oddziału 5-go Związku Socjalistów Polskich, tow. B. Węglarski poruszył sprawę zorganizowania Szkoły Języka Polskiego dla Działwy w Domu Polskim. Sprawa nie tylko gorąco zainteresowała obecnych, lecz pobudziła ich do czynu. Wybrano Komitet z trzech: tow. B. Węglarskiego, J. Millera i K. Narolskiego, którzy po kilku tygodniowej pracy przygotowawczej zdali sprawozdanie, iż gotowi są do otwarcia szkoły.

Komitet szkolny wystosował apel do Polonji Filadelfijskiej, by zapisywała działwę

do szkółki polskiej w Domu Polskim, a otwarcie nastąpiło w sobotę, dnia 22-go września, 1923 roku. Na pierwszych nauczycieli poproszono panią N. Frysztacką i pana Politowskiego. Lekcji śpiewu udzielała panna L. Zajkowska, a następnie pan Ryglewicz. W drugim półroczu otwarto klasę 3-cią i zaprowadzono naukę historii polskiej i gramatykę.

Rada Trzech i Pierwszy Zarząd Szkoły:

Pomyślny rozwój Szkoły nakłada na Komitet coraz to więcej obowiązków, i by należycie wszystkiemu podołać, Rada Trzech (jak nas wtenczas nazywano) prosi

(Dokończenie na str. 10-ej)

19 LAT PRACY . . .

(Dokończenie ze str. 9-ej)

Oddział 5-ty Z. S. P. o powiększenie Komitetu Szkolnego. Prośbę uwzględniono i dobrano komitet do pięciu, który ukonstytuował się w następujący sposób: B. Węglarski, prezes; J. Miller, zastępca; K. Narolski, sekr. fin.; J. Strawński, sekr. prot.; J. Radwański, skarbnik. Obecny na tymże posiedzeniu tow. W. Balczarek proszony jest na tymczasowego przewodniczącego i przeprowadzenie wyborów.

Rada Szkolna:

Ażeby pozyskać współpracę rodziców dzieci, jak też i sympatyków Szkoły, ustanawiamy Radę Szkolną, która wspólnie z Zarządem stara się o rozwój i utrzymanie Szkoły, urządzając różne przedsięwzięcia: koncerty, sztuki amatorskie tak przez działalność szkolną jak i przez zespół Teatru Przybyszewskiego, bale, choinkę dla dzieci w każdym roku, a także półrocznie i zakończenie roku szkolnego.

Rada szkolna tworzy się z delegatów od poszczególnych Towarzystw, które dają pewne subwencje, jak również z rodziców dzieci i sympatyków szkoły, z opłatą członkowską przynajmniej dolara rocznie. W pierwszym roku Zarząd Szkoły otrzymał następujące subwencje: Dom Polski \$100.; Oddział 5-ty Związku Socjalistów Polskich \$25.; i Kasa Chorych, Oddział 139-ty \$25.

O ile w pierwszym roku Zarząd stara się o powiększenie liczby dzieci i w niejednym wypadku udaje się do domów naszych rodaków, by ich zachęcić do posyłania dzieci swych do szkoły polskiej, to w następnych latach musi myśleć jak dzieci rozmieścić w pokojach Domu Polskiego. Na otwarcie roku szkolnego w roku 1923 zapisało się 35 dzieci; w drugim półroczu 68; w roku 1924, 106; w roku 1925, 145; i liczba ta utrzymuje się w przybliżeniu do roku 1922. W latach następnych liczba spadła prawie do połowy, tak, że w roku obecnym uczęszcza do szkoły 50 dzieci.

Szkółek polskich dokształcających w Philadelphia, Pa. w tymże czasie powstało więcej, lecz z braku zainteresowania miejscowej Polonii, egzystencja ich była krótka. Przeciwnie, gdy chodzi o szkołę im. Adama Mickiewicza, która w przyszłym roku obchodzić będzie 20-lecie, poparcie ma duże. Prawie wszystkie Towarzystwa

mieszczące się w Domu Polskim, ze Stowarzyszeniem Domu Polskiego na czele, opiekują się i dopomagają przy każdej okazji i sale w Domu Polskim oddane są bezinteresownie na naukę, jak i na inne przedsięwzięcia.

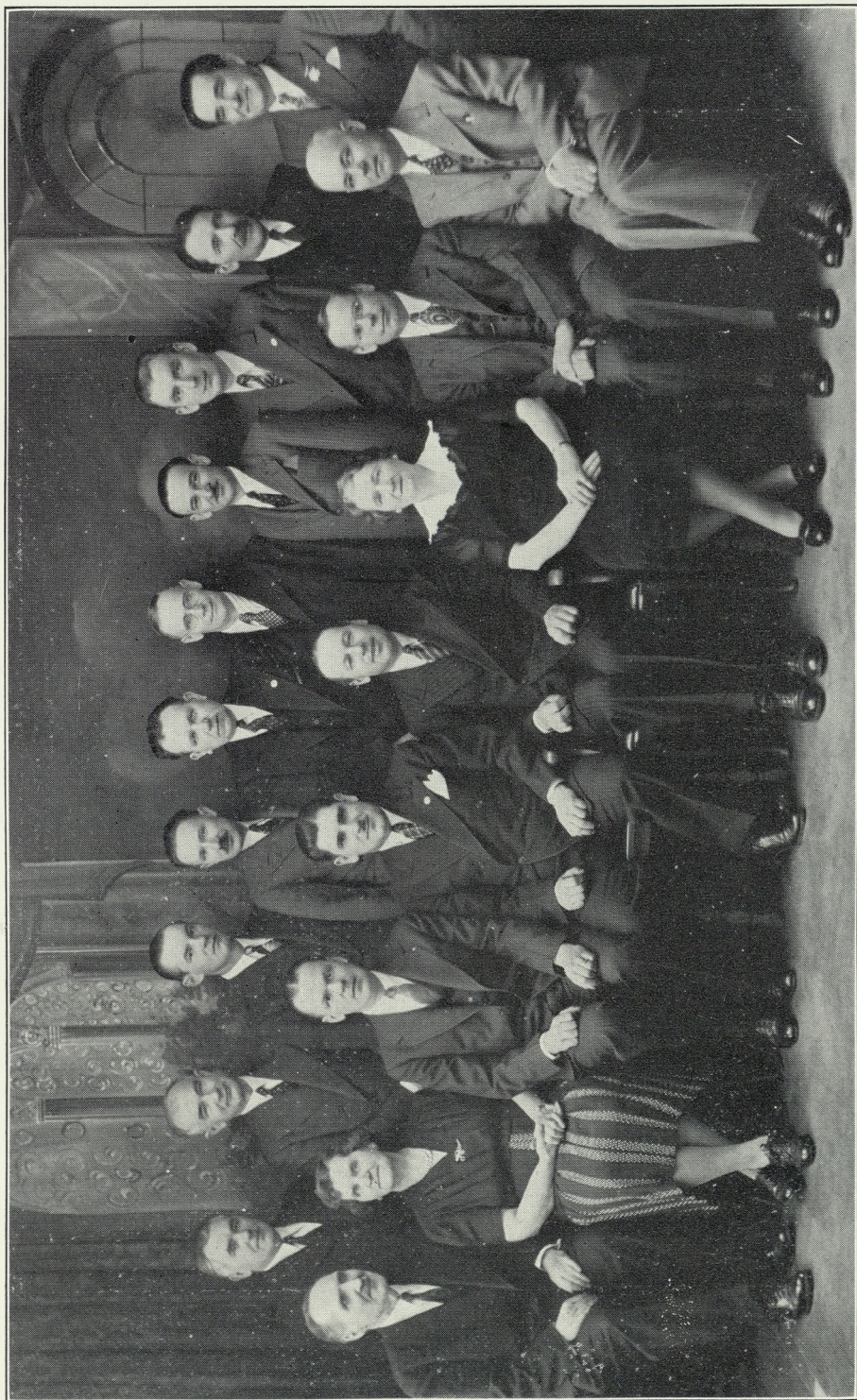
Ponieważ wiele osób przyczyniło się dla dobra i rozwoju naszej szkoły, trudno byłoby ich wszystkich wymienić. Pragniemy podkreślić, że ocenamy ich pracę i jesteśmy im wdzięczni. Musimy jednak wspomnieć o pracy pani Natalji Fryszackiej, pierwszej nauczycielki — później kierowniczki — oraz pana Wacława Fryszackiego, długoletniego Kasjera Szkoły. Jedną z najgorętszych opiekunek Szkoły jest pani Ag. Zimba, która swoją ofiarnością szkołę zawsze popiera.

Obecny Zarząd Rady Szkolnej składa się z prezesa przez lat 18, p. Br. Węglarskiego, wytrwałego pracownika na niwie społecznej; wice-prezesa, pani Skokowskiej, która nie tylko dzieci swoje z sąsiedniego miasta przysyłała do szkoły, lecz sama stale dla szkoły pracuje; kasjera, p. Jana Borka, który swój urząd przykładowie spełnia; p. Wal. Gasińskiego, kierownika szkoły i naszego doradczego gwiazdora; nareszcie niestrudzonego, od lat 12-tu Sekretarza p. Miecz. Wojtowicza, który chyba najwięcej się szkole poświęca. Radę Szkoły uzupełnia grupa przyjaciół Szkoły i rodziców dziatwy. Paulina Derylak i pani Katarzyna Skowronek, które nigdy nie zasympiały pracy podjętej dla dobra Szkoły Adama Mickiewicza, zawsze służyły dobrej sprawie, nie szczędząc drogiego czasu i ofiarnego grosza. Panie, Paulina Jajko i pani Karczewska nie pozwoliły się prześcignąć w pracy użytecznej i ofiarnej, dobro Szkoły i dziatwy zawsze stawiały na pierwszym miejscu.

Byli Nauczyciele:

Do fakultetu Szkoły im. Adama Mickiewicza należeli: ś. p. Fran. Politowski, Bol. Urbanowski, Marcin Dąbrowski, Wład. Serbeński, M. Zajkowska, Marja Malcan, St. Skarbowski, J. Józwiński, A. Józwińska, K. Bartoś i Dr. I. Edmund Mikowski.

Cześć wszystkim obecnym i byłym nauczycielom i nauczycielkom za ich owocną pracę!

ZARZĄD STOWARZYSZENIA DOMU POLSKIEGO W ROKU 1942

Rząd pierwszy od lewej do prawej: B. Urbanowski, Dyrektor; M. Jackowska, Dyrektorka; K. Barczuk, Sekr. Prot.; Dr. T. Węglarski, Wice Prezes; St. Stelmach, Prezes; A. Sokolis, Wice Prezeska; W. Gawrysiak, Sekr. Fin.; J. Lobo-da, Skarbnik. — Rząd drugi, Dyrektorzy: K. Pliszczak, M. Nowakowski, W. Stoczko, J. Strawiński, Gospodarz; W. Gąsiński, J. Hnatko, W. Wojsowski, G. Kociel, Br. Węglarski.

OUR FATHERLAND

A Translation of Alexander Fredro's poem OJCZYNA NASZA
by Eugenia Kielbińska and Marion Moore Coleman

On the long mountain ranges black firs tower high,
And murmur a dirge as the north wind sweeps by,
While down in the valley, below on the plain,
Billows an ocean of golden-speared grain:
An ocean with islands of blossom-starred green,
Like vagabond sailing-ships dotting the scene.
Here and there little homes, white and glistening, stand,
That's Poland! Our Poland! Our fatherland!

Now the milky way cuts a white track in the blue,
And earth slumbers deep on a couch spread with dew.
But far on the steppe let a single horse neigh,
Or bird start in fright by the lake from its play,
Let a single long note rumble down from the hills,
And vigilance wakens, to stiffen the wills,
As if at a sign from Jehovah's own hand!
That's Poland! Our Poland! Our fatherland!

Winter has hidden crag, forest and dale,
And draped every torrent with crystalline veil,
Over silver-streaked ribbons, through valleys snow-white,
Sleds hurry along, like grey hours in flight.
A cocoon's silky whiteness the sun paints with red,
And a flock of young birds to the roof-thatch have fled,
While a pillar of smoke turns to cloudy white band, —
That's Poland! Our Poland! Our fatherland!

Near the highway a homestead, whose white columns gleam,
And a gate standing open, a turf-carpet green,
A crane at the well-sweep, a pigeon hard by,
And clouds of pink apple blooms staining the sky.
In the pine-grove a peacock's shrill warning of rain,
Storks perched on the roof-top, that loudly complain,
A host at the doorstep with welcoming hand, —
That's Poland! Our Poland! Our fatherland!

Where nothing on earth can the race ever spoil
That still, for its fathers' faith, language and soil,
Stands ready its breast, heart and head to lay bare
To the sword of the foeman, to wrong everywhere,
That so long as life lasts will ne'er cease from the fight,
So long as it breathes will strive on for the right,
One man, with one sword lifted high, e'er will stand:
That's Poland! Our Poland! Our fatherland!

ZARZĄD CENTRALI SZKÓŁ POLSKICH DOKSZTAŁCAJĄCYCH W AMERYCE

Od lewej do prawej siedzą: J. Brzustowicz, Prezes; E. Skowronkova, Wicoprezeska; I. Nurkiewicz, Wicoprezes.

Stoją od lewej do prawej: S. Prus, Sekretarz; A. Korczyński, Sekr. Fin.; W. Kowalski, Skarbnik.

TOWARZYSTWO BUDOWNICZO-POŻYCZKOWE

„Kazimierz Wielki”

2600 EAST ALLEGHENY AVE., Phila., Pa.

Telefon, NEBraska 1847

Pieniądze asekurowane do \$5000.00 Dol.

MICHAŁ ZAGÓRSKI, Prezes

TOMASZ BRZOZA, Sekr.

STANISŁAW M. BEDNAREK, Kasjer

Skarb Mowy Ojczystej

Ten tylko naród jest godzien życia, co dochował wierności mowie swych ojców. Mowa jest bowiem największym skarbem człowieka, w niej, jak w głębokich pokładach kopalni szlachetnych metali, zawarte są chlubne tradycje, tęsknoty i nadzieje pokoleń. Mowa ojczysta ma przedziwne własności podtrzymywania w człowieku najwyższych moralnych skłonności jego serca. Człowiek, sprzeniewierający się mowie, w której matka szeptała mu w jego dzieciństwie pierwsze pieszczoty, staje się bezdomny duchowo i popełnia wobec siebie, wobec własnego dobra, najstraszniejszą zdradę swego życia. Należy go żałować, gdyż już nigdy w sumieniu swoim nie zazna ukojenia. Prezydent Roosevelt powiedział kiedyś, że najlepszymi obywatelami amerykańskimi są ci, którzy kochają swą starą ojczyznę. Największy człowiek naszego pokolenia w swej głęboko ludzkiej mądrości wie, że tylko człowiek o niskiej wartości moralnej potrafi poniechać przywiązania swego dzieciństwa, że, zdolny do takiej serdecznej zdrady, również nowej ojczyźnie nie przyniesie żadnego pożytku.

A my Polacy wiemy, jak kochać należą własną mowę. Uczyli nas tego nieszczęsne pokolenia czasu niewoli. Uczą nas teraz dzieci w kraju. Za mowę szli bohaterowie na szafot i Sybir, a teraz giną z dumą na twarzy dzieci w Warszawie, we Lwowie, w Wilnie, w Krakowie, w Katowicach, w Poznaniu i w Bydgoszczy. Gdy w ponurym okresie pierwszej niewoli najeźdźca odebrał dzieciom szkołę polską, młodzież zorganizowała sama podziemne nauczanie. Powstawały tysiączne szkoły w zaborze pruskim i rosyjskim. Cała młodzież dobrowolnie uczyła się języka polskiego, literatury i historii polskiej. Było to wspaniałe szkolnictwo, zorganizowane w klasy i stopnie, mające swych nauczycieli, przygotowanych fachowo, egzaminy i podręczniki. Nie było dziecka, któreby zechciało się uchylić. Dzieci wrzesińskie, bite do krwi przez pruskich nauczycieli, nie chciały zdradzić mowy ojczystej, wystawiły na urągawisko potęgę niemieckiego cesarstwa

i utrwaliły w naszej pamięci niezapomniany wzór bohaterstwa i miłości ojczyzny.

Nie przeto dziwnego, że Polacy w Ameryce zachowali swą mowę ojczystą. Jest w tem coś podziwu godnego, coś co budzi szacunek i szczere wzruszenie. Godzi się bowiem pamiętać niewysłowione, ciężkie warunki życiowe, które im towarzyszyły. Wyjechali z kraju, bo zmusiła ich do tego najczęściej bieda. W poszukiwaniu chleba i pracy borykali się w nowym, obcym kraju z potwornymi trudnościami. Nie znali języka angielskiego, nie znali stołunków. Wystawieni na pastwę wyzysku, szykan i niesumiennej cudzoziemców, nie załamali się. Zwyciężyła szczeropolska, twarda, jedyna i zdrowa żywotność plemienia, z którego pochodzą. Nietylko stworzyli sobie pewne warunki życia, lecz rychło przystąpili do organizowania się, stworzyli domy narodowe, kościoły, instytucje własne i szkoły. I oto w znoju i wysiłku nieopisanym, godnym pióra na miarę Sienkiewicza, wyrosło olbrzymie, żywotne społeczeństwo Polaków w Stanach Zjednoczonych, jakby druga Polska.

Ten ogromny, wiekopomny wysiłek trzeba teraz strzec, jak oka w głowie. Trzeba, by te wspaniałe owoce patriotycznej pracy nie poszły na marne. By podjęły je młode generacje, by pokolenia jak skarb najdroższy powierzały je sobie z ręki do ręki, jak ta starogrecka sztafeta biegaczy, co z ręki do ręki przenosiła na igrzyska Olimpijskie płonącą pochodnię. Jeżeli dzisiejsza młodzież przestanie mówić po polsku, co stanie się z wielkim odłamek Polonji amerykańskiej za lat powiedzmy dwadzieścia? Jest to dziś troska bodajże najżarliwsza, by dzieci uczyły się języka polskiego, by pokochały go z całego serca. Na starszym pokoleniu, na rodzicach i działaczach społecznych ciąży ten wielki obowiązek i odpowiedzialność wobec narodu, by dzieci nie zatoniły w morzu anglosaskim. Dlatego sprawa szkoły polskiej i kursów nauczania języka ojczystego jest bodajże

(Ciąg dalszy na str. 15-ej)

SKARB MOWY OJCZYTEJ

(Dokończenie ze str. 14-ej)

jednym z kardynalnych zadań. Jemu trzeba poświęcić wiele pracy, troski i czasu. Trzeba nawoływać i błagać rodziców, organizować sprężystość, zapalać serca dzieci i młodzieży do tej idei. Tym zaś, którzy organizacji szkoły polskiej poświęcają bezinteresownie swe siły i czas, należy się od Narodu wdzięczność, bo posiew ich pracy przyniesie owoce ceny nieporównanej.

Właśnie dzisiaj nie trudno jest przekonać praktyczne umysły polskiej młodzieży w Ameryce, że należy uczyć się języka polskiego. Nie ulega bowiem wątpliwości, że po wojnie Polska zajmie wśród narodów jedno z czołowych miejsc. Jej wpływy w stosunkach międzynarodowych będą niepoślednie. Polska, odbudowująca swe zniszczone ziemie, organizująca na nowo swój handel, przemysł i rolnictwo, nawiąże żywe stosunki ekonomiczne z narodami zwycięskimi, a szczególnie ze Stanami Zjednoczonymi. Do Polski popłyną okręty, ładowe surowcem i wszelkiego rodzaju produktami przemysłowymi. Wielkie przedsiębiorstwa amerykańskie pozakładają filje i przedstawicielstwa handlowe. Przewidują to już dziś sami amerykańscy ekonomiści, którzy w tej wymianie widzą jedyną dla Ameryki drogę zażegnania powojennego kryzysu.

W obliczu tych możliwości, polska młodzież Stanów Zjednoczonych powinna już teraz przygotować się do swojej niedalekiej roli. Zaprawiona w kraju wielkiej przedsiębiorczości i sprężystości handlowej, ma wszelkie po temu dane, by w tej wymianie handlowej zająć pozycję pionierów i pośredników. Czyż tę okazję miałyby zaniedbać? Czy właśnie w tej dziedzinie nie czeka ją przyszłość pełna powodzeń oraz nadewszystko okazji przysłużenia się krajowi? Przecież wielki przemysł, banki, towarzystwa asekuracyjne i kompanie okrętowe będą musiały wysłać do Polski przedstawicieli i urzędników, którzy władają po-

prawnie językiem polskim. Wybór padnie oczywiście na obywateli amerykańskich polskiego pochodzenia. Setki, może nawet tysiące młodzieży polskiej znajdzie w kraju chleb, dostatek i stanowiska. Setki, może tysiące młodzieży polskiej spełniać będzie zaszczytną misję dźwignia kraju z jego ruiny ekonomicznej, tembardziej, że przecież wojna obecna wymagała ofiar potwornych, właśnie wśród pokolenia młodego. W Warszawie, czy w Bydgoszczy, w Gdańsku czy w prześlicznej Gdyni, we Lwowie czy w Wilnie, w Katowicach czy w Krakowie, znajdują młodzi Polacy z Ameryki pole do twórczej pracy, działając z ramienia amerykańskich przedsiębiorstw.

Niedawno opowiadano mi niesłychanie znamienity i przykry wypadek, który wydarzył się dwa lata przed obecną wojną jednemu z urzędników wielkiego towarzystwa asekuracyjnego w stanie New Jersey. Dyrekcja tej instytucji postanowiła założyć filję w Gdyni dla przeprowadzenia ubezpieczenia okrętów handlowych. Poszukując kandydata na kierownika nowej placówki, zwróciła uwagę na młodego dzielnego urzędnika, którego nazwisko świadczyło o narodowości polskiej. W przekonaniu, że władza płynnie językiem polskim, co było nieodzownym warunkiem, zaproponowała mu to zaszczytne i świetnie płatne stanowisko. Ale tu wyszła na jaw rzecz dla dyrekcji nieoczekiwana: niedoszły dyrektor filji prawie wcale nie umiał po polsku. Zrozpaczony młodzieniec musiał zrezygnować z świetnej posady i nigdy nie wybaczył sobie zaniedbania, które tak przykro zaciążyło na jego losie.

Jeżeli rodzice i działacze społeczni przemysłą tę sprawę i uświadomią sobie jej niezmierną doniosłość, będziemy świadkami, oby Bóg dał, mnożenia się i coraz żywszego zaludnienia polskich szkół i polskich kursów doszkalających.

Dr. Zenon Kosidowski.

ZADANIE POLSKIEGO SZKOLNICTWA DOKSZTAŁCAJĄCEGO

G. H. LIWACZ

Każdy naród, aby istnieć i rozwijać się, musi wytwarzać pewne węzły, które jego jednostki spajają w jedną całość. Węzły te to cały szereg wspólnych urządzeń społecznych i kulturalnych, zwyczaje, obyczaje, pojęcia etyczne i moralne, które wywołują i wzmacniają poczucie wspólnoty między jednostkami danej narodowości. Naród, który tych jednoczących spoiw za mało posiada, lub nie ma ich wcale, narażony jest na rozpadnięcie się przy silniejszym nacisku z zewnątrz. Im wyżej rozwinięty jest naród, tem gorliwiej musi dbać o zachowanie wspólnot. Im wyższa kultura, tem wspólnot tych jest więcej; wtedy jednostki zajmujące wybitniejsze stanowiska wśród swoich, jak i na niższym jej szczeblach umieszczone, mają za święty obowiązek przekazać te walory młodszemu swemu pokoleniu. Konieczność życia narodowego nakazuje starszemu pokoleniu zwrócić baczną uwagę na młode dzieci, dla utrzymania ciągłości istnienia. Starsze społeczeństwo musi wciągać swą młodzież w zakres wspólnych urządzeń i pojęć, zaszczeplać jej to, co samo czuje, myśli i w co wierzy. To oddziaływanie bywa rozmaite. Każde społeczeństwo oddziałuje na swoją młodzież po swojemu, zależnie od interesów i pojęć swej narodowości i stanu. Każdy zatem naród, czy grupa społeczna pragnie w swych dzieciach wzbudzać taki stan duchowy, takie ukształtowanie moralne, a przede wszystkim przekazać im język ojczysty, jako węzeł najbardziej upragniony.

Zadania tego podjęła się grupa pracowników oświatowych, wśród Polonii tutejszej, skupionych w szkolnictwie dokształcającym. Grupa ludzi stojących przeważnie na niskich szczeblach społecznych — bo za wyjątkiem małej garści inteligentów — to sami robotnicy polscy: ojcowie swych dzieci w Ameryce urodzonych, którzy najbardziej pojęli to wielkie zagadnienie, iż nasz piękny język ojczysty oraz przebogata kultura, należy przekazać swym dzieciom, które z różnych powodów nie mogą korzystać z nauki języka polskiego w szkołach, gdzie zresztą polskość wogóle jest poważnie zagrożona.

25 lat mija od chwili, kiedy sporadycznie na terenie tutejszym powstały szkoły dokształcające, których organizatorami, a często i nauczycielami byli właśnie robotnicy, ale robotnicy kulturalni, powiedziałbym podświadomie wyczuwający potrzebę przedłużenia swego w tym kraju istnienia jako polskiej grupy narodowej, która wśród społeczeństwa amerykańskiego jest mile widziana, a w obecnych czasach bardzo ceniona.

Z uporem i niezachwianą wytrwałością — ci sami pracownicy oświatowi — nie pomni na trudności, a nawet przeszkody, jakich doznają, którzy kilkadziesiąt lat temu pracy tej się podjęli, dalej ją pełnić będą: szczególnie w tragicznym dla narodu polskiego okresie, kiedy na ziemiach ojczystych nienawistny śmiertelny wróg, barbarzyńca zwyrodniały, Niemcy szkoły polskie zamykają i polskość bezlitośnie tępią.

Nauka Tańców w Szkole A. Mickiewicza

W roku 1932, na wniosek Kierowniczkii Szkoły, pani N. Frysztackiej, rozpoczęła się nauka tańców polskich. Zaangażowano panią Kazimierę do prowadzenia tańców i po krótkim czasie mieliśmy zespół taneczny zdolny do występów.

W roku 1934, 14-go listopada, dzięki staraniom p. E. Ryglewicz, następnego Kierownika Szkoły, tancerki nasze po raz pierwszy wystąpiły po za Domem Polskim, mianowicie w Academy of Music, na koncercie dla młodzieży urządzonym przez Orkiestrę Filadelfijską, pod batutą Dra. L. Stokowskiego. Słynna tancerka, p. Binnie Montgomery, szczerze zainteresowała się naszą grupą i przygotowała ją do występu. Działwa nasza dzielnie się popisała. Ponieważ panna Aniela Wojtowicz, uczennica szkoły, wielce się przyczyniła do owego sukcesu, powołano ją do prowadzenia tańców w ciągu dalszym. Pod kierownictwem ambitnej panny Anieli, tancerki nasze coraz częściej poczęły występować na polskich i amerykańskich estradach, szczególnie na zjazdach Szkół Dokształcających; brały też udział z wielkiem powodzeniem z Olimpiadach Kulturalnych Uniwersytetu Pennsylańskiego — a na występie 11-go maja, 1940 roku, w Town Hall, urządzonym przez Philadelphia Dance Ass'n., zdobyły pierwsze miejsce. — Praca panny Anieli słusznie się cieszy ogólnem uznaniem.

NAUCZYCIELE SZKOŁY Im. ADAMA MICKIEWICZA

Panna J. Irena Gawrysiak, Edward Ryglewicz, panna Aniela Wojtowicz

Cześć Polskiemu Szkolnictwu Doksztalającemu Na Wychodźtwie

Na ziemi Washingtona przebywam kilka miesięcy i z wielkim podziwem obserwuję bujne życie narodowo-społeczne Wychodźstwa — Jego gorące uczucia dla Polski — Jego serdeczną troskę o los Narodu Polskiego. Zwłaszcza z żywym zainteresowaniem obserwuję odcinek życia młodzieżowego. Przyglądam się i wnikam w pracę nad wychowaniem młodego pokolenia. Jednym z podstawowych ogniw tej pracy to szlachetne wysiłki Centrali Polskich Szkół Doksztalających. Gdy zaznajamiałem się z działalnością Centrali to stwierdziłem, że ma ona w swej pracy bardzo piękne karty. Zmudna to i trudna była praca, zwłaszcza że nie zawsze znajdowała pełne zrozumienie szerokich mas społeczeństwa. Specjalnie w ostatnich latach wysiłki Centrali Szkół napotykały na przeszkody, utrudnienia, na niezrozumienie u tych, którzy najprzychylniej powinni patronować tej pracy. Jednak mimo tych niepowodzeń — oby tylko chwilowych — ta garstka szlachetnych, bezinteresownych działaczy oświatowych nie upada w pracy, a nawet czyni starania, by sprawę nauczania języka polskiego dźwignąć z powrotem na właściwy poziom. Dla tego celu Centrala Szkół zwołuje Zjazd Oświatowy. Będzie to dziesiąty z rzędu zjazd tego rodzaju w działalności Centrali Szkół.

Na zjazdy te przybywają z rozmaitych zakątków Ameryki ci z pośród Polonii, którym przyszłość Wychodźstwa — troska o utrzymanie przez polsko-amerykańskie pokolenie łączności z Narodem Polskim — leży na sercu.

Tegoroczny Zjazd odbywać się będzie w specjalnej atmosferze — w najtragiczniejszym okresie życia Narodu Polskiego na przestrzeni Jego 1000-letniej historii.

Cały dorobek Narodu Polskiego we wszystkich dziedzinach — osiągnięty przez dziesiątki pokoleń, jest systematycznie grabiony i niszczoney w iście szatański sposób przez odwiecznego wroga.

Codziennie giną najwierniejsi synowie Narodu Polskiego, nie tylko na polach walk ale i tam w Kraju za przywiązanie i miłość

do swej Ojczyzny.

Ginie młodzież, giną uczeni i profesorowie, działacze polityczni i społeczni, giną kobiety i giną polskie dzieci.

Dlatego też uczestnicy X-ego Zjazdu Oświatowego, mając na uwadze tę straszną tragedję Narodu Polskiego powinni szczególnie sumiennie zrobić rachunek z dotychczasowych wysiłków oraz z głęboką troską przepracować plan i metody przyszłej pracy dla szkolnictwa polskiego na wychodźtwie.

Uczestnicy Zjazdu powinni pamiętać, że na szkolnictwie doksztalającym ciąży oprócz dotychczasowych obowiązków również poważne zadania wobec Narodu Polskiego.

Szkolnictwo na wychodźtwie powinno wychować i przygotować tysięczne rzesze szermierzy i obrońców spraw Narodu Polskiego na terenie Ameryki.

Szkolnictwo na wychodźtwie powinno przygotować tysiące młodzieży do prac w odbudowie Państwa Polskiego.

Te zadania, te prace młode pokolenie bez znajomości języka polskiego nie będzie mogło wypełnić. O tem musimy pamiętać. Musimy młodemu pokoleniu dopomóc w spełnieniu tych zadań. Każde więc dziecko polskiego pochodzenia uczęszczające do publicznych szkół amerykańskich powinno równocześnie być uczniem Polskiej Szkoły Doksztalającej. Ten fakt będzie najlepszym sprawdzieniem, że i w przyszłości — tak jak dzisiaj — Polska będzie miała w Ameryce licznych i szczerych przyjaciół.

Przez uczęszczanie do Polskiej Szkoły Doksztalającej młode pokolenia polsko-amerykańskie utwierdzą w swych sercach i umysłach prawdę, że w żyłach ich płynie POLSKA KREW.

Składam więc Drogim Rodakom — Uczestnikom X-ego Zjazdu Oświatowego serdeczne życzenia pomyślnych obrad i pięknych wyników w dalszej pracy oświatowej.

Cześć Polskiemu Szkolnictwu Doksztalającemu na Wychodźtwie!

Dr. Leopold J. Obierck.

GRUPA TANCEREK ZE SZKOŁY TAŃCÓW
Im. ADAMA MICKIEWICZA

Stowarzyszenie Domu Polskiego w Philadelphii

Dom Polski w Philadelphii nie jako budynek, w murach którego rozmaite organizacje i towarzystwa polskie mają swe pomieszczenie, zasługuje na uwagę społeczeństwa polskiego, ale że skupiając przy sobie liczne rzesze postępowych elementów, biorąc przez członków swego stowarzyszenia czynny udział we wszelkich sprawach społeczno-narodowych, był i jest ważnym czynnikiem życia miejscowej Polonji, nieraz to życie urabiał temuz przodował i dla chwały starej i nowej Ojczyzny, Narodu Polskiego i Wychodźstwa Polskiego z pożytkiem pracował.

Członkowie Stowarzyszenia Domu Polskiego, jak również i organizacji, mających stałą siedzibę w Domu Polskim, w poczuciu spełnienia swych obowiązków obywatelskich nigdy od prac dla spraw narodowych i społecznych się nie odsuwali, z prawdziwem poświęceniem bezinteresownie pracowali i nie małe usługi tymże sprawom oddawali. Śmiało powiedzieć można, że do ostatnich czasów żadne ważniejsze sprawy w życiu Polonji Filadelfijskiej bez współudziału członków Stow. Domu Polskiego się nie odbywały.

Historja Domu Polskiego w Philadelphii, to historja pracy społecznej i narodowej jego członków, organizacji i towarzystw, to historja życia publicznego postępowej Polonji w Philadelphii, która scentralizowana jednym ogniskiem, mając własny zabezpieczony dach nad głową, mogła się rzucić w wir życia publicznego z całą energją, gdy tego dziejowe wypadki życia narodowego potrzebowały.

To też cześć i uznanie należy się tym pierwszym pionierom i założycielom Stowarzyszenia Domu Polskiego, którzy może bezwiednie dali podwaliny instytucji, zapewne jedynej na terenie całego wychodźstwa polskiego tego rodzaju, nie mającej prawnie prywatnych właścicieli, a prawnie rządzonej przez członków swego Stowarzyszenia, instytucji apolitycznej, bezpartyjnej, należącej do ogółu społeczeństwa polskiego, w murach której to instytucji wszelkie organizacje i towarzystwa o rozmaitych poglądach i zapatrywaniach, obok siebie zgodnie współżyją i każde osobno dla dobra i pożytku swej idei i przyszłości pracuje.

Założyciele Szkoły Adama Mickiewicza

BRONISŁAW WĘGLARSKI

Założyciel i prezes
przez lat 18.

Ś. P.

Józef Miller

Założyciel

KAROL NAROLSKI

Założyciel i pierwszy nauczyciel
szkoły

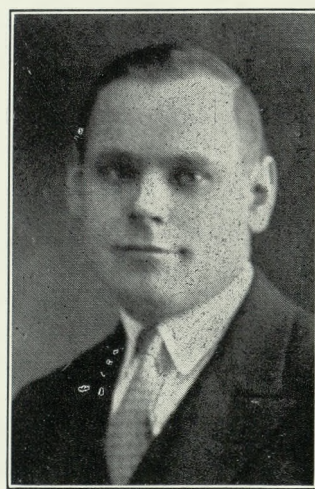
JAN STRAWIŃSKI

Pierwszy sekretarz szkoły,
prezes Złączonych Tow. i Go-
spodarz Domu Polskiego.

EDWARD RYGLEWICZ

Nauczyciel śpiewu i języka pol-
skiego przez lat 18 i były kie-
rownik szkoły.

WACŁAW GAWRYSIAK

Były prezes szkoły, długolet-
ni sekretarz Stow. Domu
Polskiego.

ŻYCZENIA

Od Byłych Studentów Szkoły Adama Mickiewicza

Cześć Centrali Polskich Szkół Doksztalcających w Ameryce

Cześć wszystkim pracownikom w Filadelfji

Cześć wszystkim pracownikom w Stanach Zjednoczonych

Nie ustawajcie w pracy

POMYŚLNYCH OBRAD ZJAZDOWI OŚWIATOWEMU POLSKICH SZKÓŁ DOKSZTAŁCAJĄCYCH

Henryka Węglarska-Schok

Dr. Tadeusz Węglarski

Roman J. Strawiński

Władysław C. Strawiński

Eugenja Gasińska, pracowniczka w biurze ogłoszeniowym

Wacław Frysztański, Adwokat

Henryk Rzepczyński, na ukończeniu kursu inżynierji

Waldemar Dąbrowski, muzyk z Curtis Institute — obecnie Radio

Technik w Air Corps

Izabela Ziembicka, Operatorka Telefonów

Helena Skokowska, ukończyła wyższą szkołę

Charles Olczak, ukończył wyższą szkołę

Wanda Kochańska-Wilson, pianistka

Bolesław Mysza, Dr. Medycyny

Wanda Mysza-Wieniek

Aleksander, Stanisław i Henryk Ziemia, obecnie w Armji
Stanów Zjednoczonych

Agnieszka Ziemia, na studjach uniwersyteckich

Janina Orzechowska, żona porucznika armji St. Zjed.

Edmund Porzelewski, Zarządca wojennych wyrobów mech.

Janina Narolska, słuchaczka uniwersytetu Pennsylvanjskiego

Greta Miller-Kupisz

Czesław Hiliński, Adwokat

Wiktor Gasiński, Radio Technik

Tadeusz Kobylarski

Mieczysław Kobylarski

KOMITET PRZEDZJAZDOWY W FILADELFJI, PA.

Siedzą: — M. Wojtowicz, A. Sokolis, H. Dudek, B. Węglarski, J. Borek, J. Strawiński.
 Drugi rząd: — A. Wojtowicz, F. Kozłowska, A. Ziemia, A. Iwanowska, P. Węglarska, J. Derylak, J. Kornel-
 ska, W. Skowronek, F. Węgrzyn, B. Urbanowski.
 Trzeci rząd: — W. Gawrysiak, S. Skowroński, W. Frysztański, W. Gasiński, W. Bigos, W. Szczygiel, S. Stel-
 mach i Dr. T. Węglarski.

Gmina No. 1-szy, Związku Narodowego Polskiego Philadelphia, Pa.

Gmina I-sza Związku Narodowego Polskiego, została założona w roku 1896-tym pod nazwą: Gmina Grup Zjednoczonych Związku Narodowego Polskiego.

Celem tej Gminy było złączenie wszystkich Grup Z. N. P. jakoteż wszystkich Towarzystw Polskich w Philadelphii.

Urządzanie obchodów narodowych i obrona Polaków i polskości pod każdym względem. Niesienie pomocy emigrantom, było głównem zadaniem Gminy.

Pierwszym Prezesem Gminy był założyciel Związku Narodowego Polskiego ob. F. M. Popieliński, a Sekretarzem dzielny związkowiec B. H. Bielawski.

Gdy w roku 1913 zostały zaprowadzone Gminy urzędowe w Z. N. P., Gmina nasza otrzymała No. I-szy, z przyczyny, że w tej Gminie znajduje się Grupa I-sza Z. N. P. Do Grupy tej należeli pierwsi pionierzy i założyciele Z. N. P.

Sercem Szkoły Polskiej im. Adama Mickiewicza w Philadelphii, Pa. jest Gmina I-sza Z. N. P., która z okazji Zjazdu Oświatowego Polskich Szkół Doksztalcających w Ameryce w dniach 30 i 31-go maja, 1942 roku, śle Szkółce im. Adama Mickiewicza i Zjazdowi Oświatowemu najlepszego i pomyślnego powodzenia w obradach, a Prezesowi tejże Szkółki p. Bronisławowi Węglarskiemu życzenia, by ta młoda organizacja pod Twem, p. Prezesie Węglarski kierownictwem, szła ku tym szczytom, na których istnieją: PRAWDA, ZWYCIĘSTWO i CHWAŁA...

Obecny Zarząd tej Matki Gminy Z. N. P. jest następujący:

Władysław Szczygieł, Prezes

Marjanna Kulig, I-sza Wice-Prezeska

Franciszek Aleksandrowicz, 2-gi Wice-Prezes

Wanda Jankowska, Kasjerka

Jan Piorun, Marszałek

Antoni A. Florczak, Sekr. Fin. i Prot.

2319 E. Cambria Ul., Phila., Pa.

RADA SZKOLNA Im. ADAMA MICKIEWICZA
W PHILADELPHII, PA.

Krótki Zarys Historji Szkoły Polskiej im. Marji Konopnickiej w Greenpoint Brooklynie, N. Y.

Dzięki komitetowi odczytowemu składającego się z przedstawicieli organizacyj, 1. Oddział „Naprzód” Zw. Soc. Pol., 2. Oddział 1 Związku Młodzieży Polskiej; 3. Oddział 26-ty Pol. Rob. Kasy Pomocy; 4. Tow. Wzajemnej Pom. im. Bartosza Głowackiego — w dniu 28-go września, 1920 r. zostały otwarte podwoje szkoły pol. dokształ. im. Marji Konopnickiej w Greenpoint.

Ażeby zaś dać tej szkole lepsze podwaliny egzystencji w dniu 26-tym marca, 1922 r. powstaje towarzystwo oświatowe im. Marji Konopnickiej, którego celem jest objąć tą szkołę należytą opieką.

W ciągu lat 21 szkoła im. Marji Konopnickiej wychowała całe zastępy młodzieży w duchu prawdziwie polskim. Nauczyło kochać i czeić język i kraj ojców i matek.

Dziś po dwudziestym jednym roku egzystencji tej szkoły, uczęszcza do niej już drugie pokolenie. A to jest bardzo ważnem dla zachowania polskości na obczyźnie.

Tym, którzy organizowali szkołę i kładli pod nią pierwsze podwaliny należy się cześć i uznanie.

Pod dzielnem kierownictwem kilku jednostek i przy poparciu i zrozumieniu Polonji, Szkoła im. Marji Konopnickiej stanęła na wysokości swego zadania i stoi w pierwszym szeregu tego rodzaju szkół pol. w Ameryce.

Przy szkole istnieje Kółko Młodzieży, chór i zespół taneczny (tańce narodowe), instruktorem którego jest ob. Matusz.

Towarzystwu dzielnie pomaga w zdobywaniu środków na prowadzenie szkoły, założone przed kilkoma laty — Koło Macierzy z prezeską, panią Michaliną Przybyszewską na czele.

Szkoła im. Marji Konopnickiej posiada majątku około czterech tysięcy dolarów, a utrzymanie jej kosztowało dotychczas około 17 tysięcy dol.

Lekcje odbywają się 3 dni w tygodniu, siedzibą szkoły jest Dom Narodowy w Greenpoint, kierownikiem szkoły jest obecnie ob. Marjan Kozłowski, a nauczycielką chóru jest pani M. Kozłowska.

Zarząd Tow. Oświatowego im. Marji Konopnickiej: L. Holender, Prezes; W. Korczyńska, Wiceprezeska; P. Bańkowski, Sekr. Prot.; J. Rzeźniowiecka, Sekr. Fin.; S. Lewandowski, Kasjer; A. Korczyński, J. Barylewski, J. Sowiński, Rewizorzy — J. Fatraś, Opiekun Kasy.

SZKOŁA IM. MARJI KONOPNICKIEJ
W GREENPOINT, BROOKLYN, N. Y.

CHÓR FILADELFIJSKI im. IGN. PADEREWSKIEGO

Z SIEDZIBĄ W DOMU POLSKIM

Z OKAZJI 10-go ZJAZDU

POLSKICH SZKÓŁ DOKSZTAŁCAJĄCYCH W AMERYCE

składa tej pożytecznej patriotycznej Organizacji szczerze i serdeczne życzenia pomyślnego rozwoju w ich chlubnej pracy kulturalno-oświatowej, prowadzonej wśród młodzieży polskiej w Stanach Zjednoczonych.

Krótką Historia Chóru im. Ign. Paderewskiego

Chór zorganizowany został za inicjatywą Stow. Domu Polskiego, gdy na posiedzeniu w kwietniu, 1940 r. do dyskusji w tej sprawie uchwalono zaprosić na dyrygenta profesora muzyki p. W. Grigaitisa, byłego dyrygenta „Phila. Civic Opera Co.”

Do komitetu organizacyjnego weszli członkowie Stowarzyszenia ob.: B. Węglarski, B. Urbanowski, W. Frysztacki, K. Pliszcza, W. Gawrysiak, K. Barczuk, Dr. Jan Siuda i E. Lachowicz. Na jednym z posiedzeń komitetu postanowiono nowo organizujący się Chór oddać pod opiekę całej miejscowej Polonji, dając mu nazwę „Chór Filadelfijski im. I. Paderewskiego” i w tym celu zaprosić do współpracy większe miejscowe organizacje oraz honorowych opiekunów chóru. W dalszej pracy organizacyjnej oprócz powyżej podanych wzięli udział obyw.: K. Bogucki, S. Pietrusiński i E. Koźuch — Klub „Harmonia i Oświata”; J. Wolanuk — Klub „Polonia” z dziel. Bridesburg i Frankford; S. Junak — Klub Obywateli z Allegheny; pp. M. W. Dąbrowscy i S. Szweczykowski z „Ligi Morskiej”, M. Wojtowicz z Gr. No. 1-szy Z. N. P.; J. Strawiński i Dr. T. Węglarski z Domu Polskiego i A. Efenberg.

Pierwsze lekcje Chóru pod kierownictwem dyr. p. W. Grigaitisa, jego asystenta p. E. Józefowskiego i pani C. Brooks, kierowniczką, odbyły się w drugiej połowie listopada, 1940 r. w Domu Polskim przy udziale około 60 członków i członkiń wspierających.

Na posiedzeniu członkowskim w niedzielę, dn. 25-go lutego, 1941 r. wybrano stały Zarząd Chóru: pp. B. Węglarski, Prezes; Cz. Wołkowicz, Wicepr.; A. Efenberg, Skarb. W. Szewczak i p-na Z. Efenberg, Sekr., M. Dąbrowski, bibliotekarz.

Do Komitetu Opiekuńczego weszli pp.: S. Pietrusiński, Prezes; E. Lachowicz, Wiceprezes; S. Skowroński, Kasjer; A. Bojda, Sekr. i K. Bogacki, Opiekun Kasy.

W ciągu tego czasu Chór dał 5 pięknych koncertów z udziałem znanego operowego artysty, p. P. Wizły i artystki śpiewaczki, p-ny E. Bednarek, w Domu Polskim, 25 maja, 1941 r.; letnią porą na placu miejskim, przy „Art Museum” przy 23-ej ul. i Park Ave.; jesienią na Sali Klubu Polonia na Bridesburgu; w Pennsylvanickim Uniwersytecie, przy 34 i Spruce ul. oraz w Manayunku w Polonia Hali dn. 3-go maja, 1942 r.

Obecny Zarząd Chóru wybrany na posiedzeniu w Domu Polskim, w niedzielę, dnia 8-go marca, 1942 r. jest następujący: Honorowy Prezes, Dr. Leon J. Wojczyński; Honorowi Wiceprezesi: Dr. Władysław Nied, Wacław Frysztacki, Dr. Franc. J. Kownacki, Mec. Stanisław Jakubowski, Dr. L. Kolankiewicz; Prezes, Dr. Tadeusz Górecki; Wiceprezes, Karol Pliszcza; Skarbnik, Stanisław Skowroński; Zastępca Skarbnika, Alfred Efenberg; Sekretarz Wykonawczy, Edward Lachowicz; Sekretarka Prot., Zofja Efenberg; Doradca Prawny, Mec. Witold E. Balukiewicz, Dyrygent, Dr. Władysław Grigaitis; Zastępca Dyrygenta, Edwin Józefowski; Zarządczyni Chóru, Claire Brooks; Manażer, Tomasz F. Dereń.

Okolo 80 osób śpiewających należy do Chóru, z których 17-tu powołano do Armji Stanów Zjednoczonych, a których gwiazdy honorowe przypięte są na sztandarze amerykańskim w Domu Polskim.

KOŁO MACIERZY PRZY SZKOLE IM. MARJI KONOPNICKIEJ W BROOKLYN, N. Y.

PROGRAM

X-go Zjazdu Oświatowego Centrali Polskich Szkół Doksztalcających w Ameryce

SOBOTA, 30-go MAJA, godz. 2-ga popoł.

1-sza Sesja

1. Otwarcie Zjazdu
2. Wybór Prezydjum Zjazdu
3. Wybór Komisji Mandatowej
4. Odczytanie Protokołu z IX-go Zjazdu Oświatowego, odbytego w Chicopee, Mass., w dniu 25 i 26 maja, 1940 r.
5. Sprawozdanie Zarządu Centrali i Delegatów
6. Sprawozdanie Komisji Mandatowej.

SOBOTA, 30-go MAJA, godz. 8-ma wiecz.

2-ga Sesja

1. Przemówienia Przedstawicieli Organizacji i Towarzystw
2. Referaty:
 - a) Dra Leopolda J. Obierka
 - b) Prof. Henryka Liwacza
3. Dyskusja nad sprawozdaniami Zarządu Centrali i Delegatów
4. Wybór Komisji:
 - a) Wniosków
 - b) Rezolucji.

NIEDZIELA, 31-go MAJA, godz. 10-ta rano

3-cia Sesja

1. Referaty:
 - a) Dra Zenona Kosidowskiego, Sekretarza Koła Literatów z Polski
 - b) Dra Zygmunta Piotrowskiego, prof. Uniw. Columbia, New York
2. Przedstawienie wniosków
3. Dyskusja nad wnioskami i uchwalenie wniosków
4. Przyjęcie rezolucji
5. Zamknięcie Zjazdu.

Wieczór o godz. 8-iej Bankiet na cześć Uczestników Zjazdu i Gości

AKADEMIA ZJAZDOWA

NIEDZIELA, 31-go MAJA, godz. 2:30 popoł.

1. Otwarcie
2. Odśpiewanie Hymnów Narodowych, Amerykańskiego i Polskiego
3. Przemówienie Kazimierza Wierzyńskiego, Członka Polskiej Akademii Literatury
4. Przemówienia Przedstawicieli Władz i Gości
5. Popisy Działwy Szkolnej i Młodzieży:
 - a) Szkoły Rady Oświatowej im. W. B. Błazewicza z New Yorku
 - b) Szkoły im. M. Konopnickiej z Brooklyna-Greenpoint
 - c) Szkoły im. H. Sienkiewicza, z South Brooklyna
 - d) Szkoły Uniwersytetu Ludowego z Jersey City
 - e) Szkoły im. K. Pułaskiego, z Glen-Cove, Long Island
 - f) Szkoły im. A. Mickiewicza, z Philadelphii
 - g) Koła Młodzieży im. H. Sienkiewicza, z Brooklyna
 - h) Chóru Młodzieżowego Okręgu 6-go Z. N. P. z Phila.

SZKOŁA POLSKA IM. HENRYKA SIENKIEWICZA
w So. Brooklyn, N. Y.

ŻYCZENIA POMYŚLNYCH OBRAD

:: od ::

Wydziału Oświaty Związku Narodowego Polskiego

MARJA CZYŻ — Przew.
 MICHAŁ TOMASZKIEWICZ — Wice Przew.
 S. E. BASIŃSKI — Sekretarz
 ANIELA WÓJCIK
 I. J. POSTANOWICZ

Dziesiątemu Zjazdowi Oświatowemu Polskich Szkół
 Doksztalcających w Ameryce — składa życzenia
 jak najlepszego powodzenia i rozwoju
 na przyszłość

Stowarzyszenie Kasy

p. o. ŚW. JANA KANTEGO

ZARZĄD CENTRALNY:

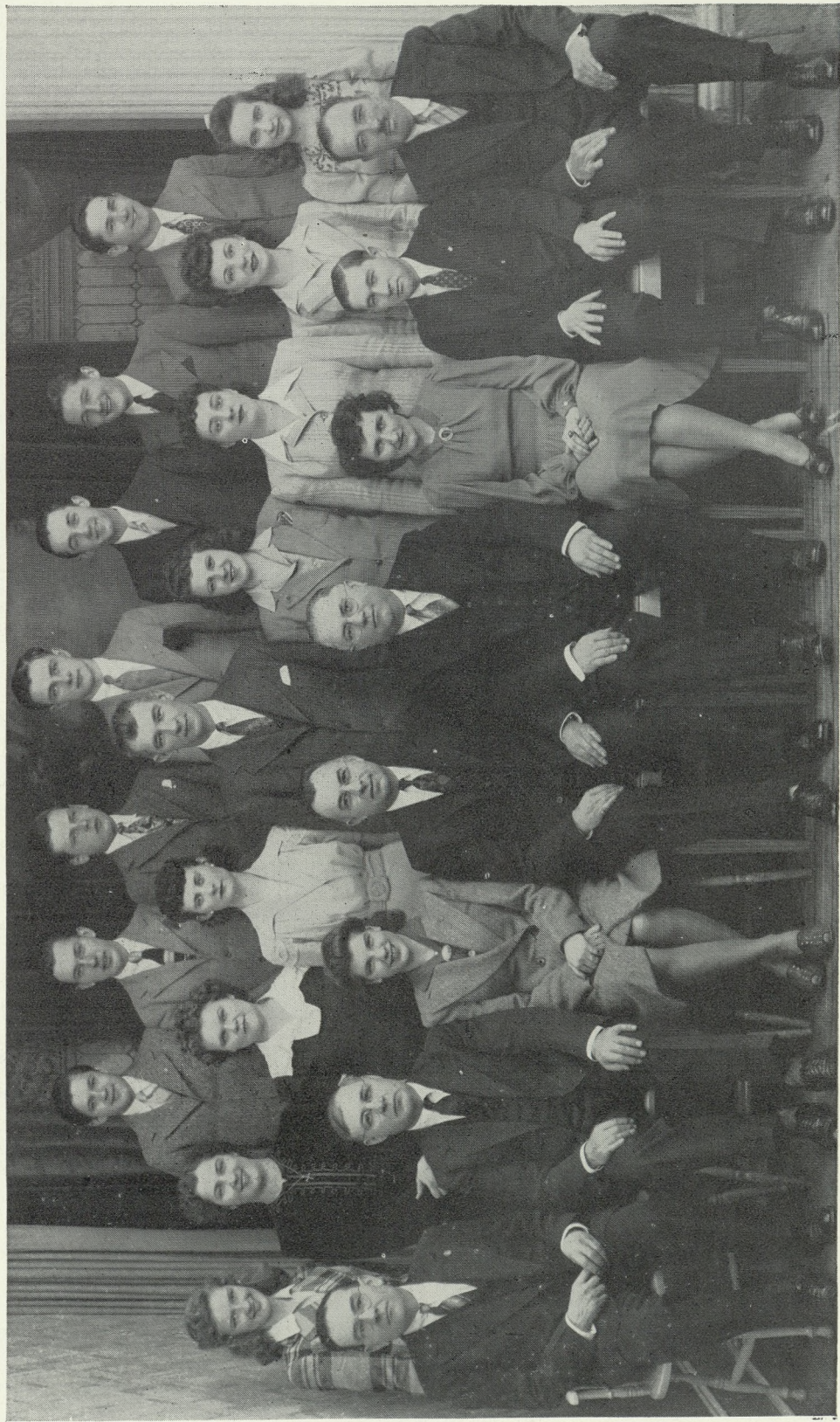
WIEL. KS. SEBASTJAN JERZAK, Kapelan
 FRANCISZEK KRUPIŃSKI, Prezes
 WIKTOR ŁAWIŃSKI, Wice-Prezes
 WANDA BUCZKOWSKA, Wice-Prezeska
 MICHAŁ BRANKA, Sekretarz Generalny
 WŁADYSŁAW S. PYTKO, Kasjer

Główne Biuro:

ORTHODOX i ALMOND STS.

Philadelphia, Pa.

życzenia Pomysłności od Zarządu i Grona Instruktorskiego, Okręgu VI-go Związku Narodowego Polskiego

Siedzą od lewej ku prawej:—H. Karpowicz, huf.; B. Zaluski, kasjer Okr. 6; E. Czyżewska, sekr. Grona Instr.; B. Duminiak, Kom. Okr. 6; H. Dudek, Komisarz Okr. 6; S. Górna, Komend. Okr. 6; S. Tysza, przewodn. Grona Instr.; Z. Suplicki, przewodn. Komisji Okr. 6.
1-szy rząd, stoją:—D. Buzewicz, Z. Dudek, Hufcowa; W. Łubinska, I. Czapliska, W. Łuba, D. Zadrozna, B. Bartosiewicz, H. Chrostowska, G. Siatkowska. — 2-gi rząd:—J. Tysza, Dh. Jankowski, F. Flis, H. Olkowski, F. Dudek, C. Gratkowski, B. Dudek.

Składamy nasze Życzenia
Zjazdowi Szkół Doksztalających w Ameryce

Józef i Marja Rogalscy

COATES & HOLSTEIN STREET
BRIDGEPORT, PA.

SKŁAD MIĘSA I WIKTUAŁÓW

Z OKAZJI ZJAZDU SZKOŁY
ADAMA MICKIEWICZA
30--31 MAJA W FILADELFJI

**ZWIĄZEK
OBRONY NARODOWEJ
IM. J. PIŁSUDSKIEGO**

Witamy Delegatów oraz życzymy
Pomyślnych Obrad

—
Za Zarząd

Sekr. J. JAKUBIEC
Prezes A. KWINCIŃSKI

**Klub Białego Orła
W DOMU POLSKIM**

Składa serdeczne życzenia
Zjazdowi Oświatowemu
Polskich Szkół Doksztalających
w Ameryce

ZARZĄD:

HELENA RZEPczyńska, prezeska
JANINA SADOWSKA, sekretarka
EUGENIA GĄSIŃSKA, kasjerka

SZKOŁA RADY OŚWIATOWEJ
NEW YORK, N. Y.

ŻYCZENIA ZJAZDOWI OŚWIATOWEMU
I POLSKIM SZKOŁOM DOKSZTAŁCAJĄCYM W AMERYCE
-: SKŁADA :-

Grupa 1-sza, Związku Narodowego Polskiego WE FILADELFI

Zarząd:

ROMAN HRUŚLIŃSKI, prezes
WINCENTY WESOŁOWSKI, wice prezes
PIOTR DANIEL, sekr. finansowy
MIECZYŚLAW WOJTOWICZ, sekr. protokółowy
EDWARD FRONCKE, skarbnik

Opiekunowie Kasy:

ANNA BORKIEWICZ
FRYDRYCH

Girard Pet Shop

WE BUY, SELL AND EXCHANGE

4351 FRANKFORD AVE.

Philadelphia, Pa.

Kanarki, Ciapaki i Rollery,
dobre śpiewaki. — Duży wy-
bór pięknych klatek ze sto-
jakami — mosiężne, koloro-
we i chromowe. : : :

Również pieski, złote i tropi-
kalne rybki i Akwarja.

T. ZIELIŃSKI, właściciel

Telefon: JEFFerson 3866

ŻYCZENIA ZJAZDOWI OŚWIATOWEMU
WE FILADELFI

: ZASYŁAJĄ :

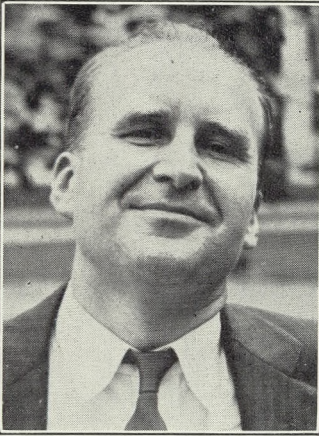
Alfred Efenberg

.. i ..

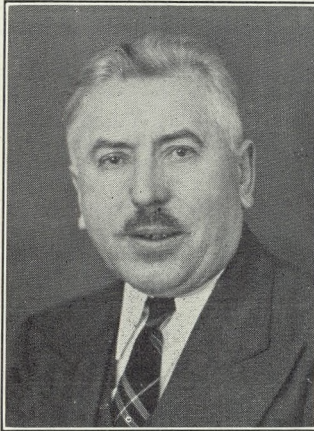
Edward Wołkowicz

Polscy reprezentanci Piwa
z browaru Esslinger'a

Marcin Dombrowski
były Kierownik i Nauczyciel Szkoły im. Adama Mickiewicza

Mieczysław Wojtowicz
Sekretarz Szkoły im. Adama Mickiewicza

Jan Borek
Skarbnik Szkoły im. Adama Mickiewicza w Domu Polskim, który spełnia swe obowiązki przez 10 lat, a sprawy Szkoły A. Mickiewicza są jego największą troską.

TEATR Imienia STANISŁAWA PRZYBYSZEWSKIEGO

Brać teatralna im. S. Przybyszewskiego, zrzeszenie, które li tylko piękno i bogactwo naszej przemożnej kultury i języka szerzy i uprawia, staje także razem z inną bracią polską, by złożyć życzenia Zjazdowi X-mu Szkół Dokształcających owocnych i jak najwydatniejszych obrad dla szerzenia i pielęgnowania mowy naszej, tej przemożnej spuścizny po przodkach naszych, skarbu bezcennego, jaką jest bezprzecznie nasza literatura polska, składająca się z precudnych arcydzieł naszych mistrzów i wieszczów ducha polskiego.

Niech serca polskie, które będą radzić nad wydatniejszą przyszłością szkół dokształcających na ziemi Waszyngtona, stworzą gorejący zapal do szerzenia polskości w zastępach naszej dziatwy amerykańskiej, a tem samem tworzyć zastępy bojowników dla sprawy naszej umęczonej Ojczyzny Polskiej.

Zarząd Teatru:

ST. STELMACH, Prezes
J. LIBERSKI, Sekr. Prot.
JANINA HNATKO, Sekr. Fin.
WIKTORJA GAŚIŃSKA, Kasjerka
WALERY GAŚIŃSKI, Garderob.
M. DĄBROWSKI, Reżyser
L. KOŁODZIEJCZAK, Sub. Reż.

Założony w roku 1918

Polski Lokal 2194 Stolarzy i Cieśli

A. F. of L.

ZASYŁA ŻYCZENIA

Jedyny Polski Lokal na Wschodzie
z siedzibą w Domu Polskim

211 FAIRMOUNT AVE.

POMYŚLNYCH OBRAD

:: ŻYCZY ::

W. Fryszacki

Biuro Realnościowe
i Asekuracyjne

214 FAIRMOUNT AVE.

Składamy nasze serdeczne życzenia wszystkim Szkołom i Centrali Szkół Doksztalujących w Ameryce.

JAN ZIEMBA

AGNIESZKA ZIEMBA i DZIECI

AGNIESZKA
Uczennica Szkoły Adama Mickiewicza
w Domu Polskim

Synowie:

ZYGMUNT i ALEKSANDER

Synowie w Armji:

PICTR, ALFONS i HENRYK

Państwo Fred Doh

ZASYŁAJĄ SERDECZNE ŻYCZENIA

ZIAZDOWI SZKÓŁ DOKSZTAŁ-

CAJĄCYCH

POMYŚLNYCH OBRAD

... SKŁAD BIŻUTERJI ...

278 SAMSON STREET

PHILADELPHIA, PA.

Tel., DELaware 6551

ŻYCZENIA

SZKOŁOM DOKSZTAŁCAJĄCYM

:: ZASYŁAJĄ ::

**Wacław i Teofila
Gawrysiak**

Koło Pań Rozwoju Domu Polskiego W PHILADELPHII

Składa Życzenia Rozwoju
Polskim Szkołom Doksztalcą-
cym w Ameryce

ALEKSANDRA SOKOLIS, Prezeska
MARJA SOKOLIS, Wice Prezeska
JANINA KORNELSKA, Sekr. Fin.
ZOFJA JĘDRZEJEWSKA, Sekr. Prot.
ZUZANNA RZEPCHYŃSKA, Skarbn.

Zjazdowi Oświatowemu Doksztalcą-
jących Polskich Szkół w Ameryce

Grupa 84-ta Unji Polek w Am.

z siedzibą w Domu Polskim
we Filadelfji

Składa Życzenia

Pomyślnych Obrad i Rozwoju Ich Szkołom
tak dziś potrzebnym

ZARZĄD:

JANINA FUJARSKA, Prezeska
HELENA MITOCHOR, Wiceprez.
MARJA KWIATKOWSKA, Sekr. Fin.
CECYLJA WIĘCKOWSKA, Sekr. Prot.
MARJA MIKOWSKA, Skarbniczka

Opiekunki Kasy:

NATALIA FRYSZTACKA
ZOFJA JĘDRZEJEWSKA

życzenia Rozwoju Szkole Adama Mickiewicza

zasyła

JANET BEAUTY PARLOR

JANINA FUJARSKA i CÓRKA

Janina Fujarska

Janina Sadowska

3335 N. FRONT ULICA

Telefon, REgent 6208

W młodym wieku czerpałem wiedzę w
w szkole Adama Mickiewicza w Domu Pol-
skim.

Składam moje życzenia Zjazdowi Oświa-
towemu Polskich Szkół Doksztalających i
szkole Adama Mickiewicza, życząc pomyśl-
nego rozwoju w zamierzonym celu.

Dr. Tadeusz Węglarski

.. DENTYSTA ..

1914 E. Allegheny Ave.

Nebraska 5685

PHILADELPHIA, PA.

Życzenia Zjazdowi Oświatowemu
Polskich Szkół w Ameryce
składają

**Walenty i Józefina
Wieczerzak**

3132 SALMON ULICA

PHILA., PA.

Polski Sklep Mięsa i Wiktuałów

Specjalność w wyrobach świeżych
polskich kiełbas.

ŻYCZENIA NASZE SKŁADAMY

wszystkim tym którzy uczą się języka pol-
skiego i interesują się nim i polskością.

Józef i Eleonora Wierszyła

WŁAŚCICIELE

-- PIĘKNEJ GOSPODY --

2300 N. 18-ta ulica

Składam moje serdeczne życzenia
Zjazdowi Szkół Doksztalających

Józef Wróblewski

Członek Stow. Weteranów Armii
Polskiej w Ameryce

Wice Komendant Placówki 12-ej
w Filadelfii

Życzenia 10-mu Zjazdowi Oświatowemu
Polskich Szkół Doksztalających w Ameryce

Edward H. Szweda

●
Pogrzebowy i Balsamator
●

OBSŁUGA TAK WE DNI
JAK W NOCY

1701 W. Hunting Park Ave.

PHILADELPHIA, PA.

Telefon, Radclif 1414

*Pijcie
i rozpowszechniajcie*

LUBIE COLA

F. HROBAK

4048 MAIN ULICA : : : Manayunk, Phila., Pa.

Tel., Man. 0438

Krzewicielom Języka Polskiego
Cześć!

Wielkie zasługi położyły w tym
kierunku Polskie Szkoły Doksztalca-
jące w Ameryce.

**POLSKI RADIO PROGRAM
ROZMAITOŚCI**

W H A T — 1340 Kilocyklów

Atrakeje: "Babunia" i "Antek i Mania"

Ledger Bldg, Phila., Pa.

Tel., Lombard 2390

Programy od godz. 1-ej popoł. przez 5 dni
w tygodniu, od poniedz. do piątku

TOMASZ F. DEREŃ, Manażer
Rezydencja:

4563 Bermuda St.,

Tel., Jef. 0977

ŻYCZENIA

SZKOLE JĘZYKA POLSKIEGO

Im. ADAMA MICKIEWICZA

:: ZASYŁA ::

Dr. B. Kowalski

SERDECZNE ŻYCZENIA NA ZJAZD POLSKICH SZKÓŁ
DOKSZTAŁCAJĄCYCH W AMERYCE
ZASYŁA

White Eagle Bottling Works

S. T. ROMINIECKI

HURTOWNIA I DETALICZNA BUTLOWNIA

Róg Livingston, Lefevre i Belgrade Ul.
BRIDESBURG, PHILADELPHIA, PA.

Tel., Jef. 6312 i East 8225

Tel., Regent 9089

L. GNILKA

STUDIO FOTOGRAFICZNE

2727 Kensington Ave.

PHILA., PA.

ROZWOJU SZKOLE A. MICKIEWICZA

:: ŻYCZY ::

Kenmore Clothes

KRAWIEC

WELNIANYCH MĘSKICH

UBRAŃ

2441 Kensington Ave.

Philadelphia, Pa.

życzenia Rozwoju
Polskim Szkołom Doksztalcającym
w Ameryce

Stowarzyszenie Hali

K. Pułaskiego

1653 W. HUNTING PARK AVE.

PHILADELPHIA, PA.

TEODOR NOWICKI, Prezes
KAROL KIDA, Wice Prezes
WACŁAW SADOWSKI, Sekr.
LEON POŁOWCZUK, Skarbnik

DYREKCJA:

EMIL SZURGOT
WOJCIECH BIELAWSKI
FELIKS LASKOWSKI
BRONISŁAW ZAŁUSKI
JAN PŁOSZAJ
KAROL PAPCIAK
WOJCIECH WADAS
JÓZEF PEOG'S

ŻYCZENIA
POMYŚLNEGO ROZWOJU

POLSKIM SZKOŁOM
DOKSZTAŁCAJĄCYM W AM.

— zasyła —

Teodor Nowicki

Serdeczne życzenia Rozwoju
Polskim Szkołom Doksztalcającym
w Ameryce

składa

Szypuła i Syn

.. POLSKA PIEKARNIA ..

3050 RICHMOND STREET

Philadelphia, Pa.

Antoni Skowronski & Co.

PHILADELPHIA PROVISION

3381 Edgemont Street

POLSKI SKŁAD WYROBÓW

MASARSKICH

WŁAŚCICIELE:

ANTONI SKOWRONSKI
JAN CZERW
MICHAŁ LECHON

ŻYCZY ROZWOJU SZKOLE
ADAMA MICKIEWICZA

Stanisław J. Pozelewski

wraz z rodziną

3141-43 Emerald ulica

ŻYCZY ROZWOJU
SZKOLE ADAMA MICKIEWICZA

A. Sochacki

*Studio
Fotograficzne*

2718 E. ALLEGHENY AVE.

:: i ::

4225 GERMANTOWN AVE.

Rezydencja:

983 ALLENGROVE UL.

Telefony:

NEbraska 0333—i—GLAdstone 0333

ŻYCZENIA SZKOLE
ADAMA MICKIEWICZA
ZASYŁA

Richmond Bakery

P. KULPINSKI

3038 Richmond ulica

ŻYCZY ROZWOJU
SZKOLE ADAMA MICKIEWICZA

Henry F. Ortlieb

BROWAR

840 N. American ulica

PHILADELPHIA, PA.

PIWO i ALE

SZKOLE JĘZYKA POLSKIEGO IM. ADAMA MICKIEWICZA
i
ZJAZDOWI OŚWIATOWEMU POLSKICH SZKÓŁ W FILADELFI

zasyła serdeczne życzenia

Dalszego Rozwoju i Powodzenia w Swej Pożytecznej Pracy

Unja Polek w Ameryce

Największa w Stanach Wschodnich Organizacja Siostrzanej
Pomocy i Ubezpieczenia na Życie

SIEDZIBA ZARZĄDU CENTRALNEGO

2662 E. ALLEGHENY AVE.

::

Philadelphia, Pa.

KOŁO MACIERZY PRZY SZKOLE IM. MARJI KONOPNICKIEJ
W BROOKLYNIE, N. Y.

“Koło Macierzy”, które jest arterją życiową Szkoły Polskiej, zostało założone dnia 19-go października, 1933 r. i wspólnie pracuje z Towarzystwem Oświatowym im. Marji Konopnickiej. Główną troską „Koła” jest przysparzanie finansów, czynnika tak wielce ważnego do prowadzenia szkoły, które zdobywają przez urządzenie różnych imprez. W przeciągu ośmiu lat “KOŁO” złożyło na ręce Tow. Ośw. im. Marji Konopnickiej około tysiąc czterysta dolarów. Zwyczajem przyjętym w “KOŁE” jest podawanie herbatki po swoich posiedzeniach, z której dochód idzie na szkołę. Posiedzenia “KOŁA” odbywają się w każdy pierwszy czwartek miesiąca w Domu Narodowym, 261-7 Driggs Ave., w Brooklynie, N. Y. Hasłem członkiń “KOŁA” jest “Wspólna praca dla dobra Szkoły Polskiej Doksztalającej”.

Obecny Zarząd „Koła Macierzy”: p. M. Przybyszewska, Prezeska; p. H. Granat, Wice Prezeska; p. W. Korczyńska, Sekr. Prot.; p. S. Rząsa, Sekretarka Finansowa; p. J. Śliwińska, Skarbniczka.

Okręg Filadelfijski Ligi Morskiej

Cały zespół członkowski Okręgu Filadelfijskiego Ligi Morskiej przyłącza swe z serca płynące życzenia Zjazdowi Szkół Doksztalających w dniach 30—31 maja, 1942, w Domu Polskim w mieście Filadelfji; — jak najpomysłniejszych obrad i planów mających zadanie szerzenia idei polskości, poznanie cudów naszej niezrównanej mowy polskiej, przeszłości naszego narodu męczeńskiego, oraz krzepienia wiary w przyszłość świetlaną naszej umiłowanej Ojczyzny Polski.

Niech wynik obrad serc polskich które jedną tylko myślą i troską będą owiane na tym wiekopomnym zjeździe, rozpromienieje na całą naszą Brac wychodzącą na ziemi Waczyngtona.

Cześć!! Ku Chwale Ojczyzny!!
Frontem do Morza!!

ZARZĄD:

M. DĄBROWSKI, prezes
H. KĄPOWICZ, wice prezes
M. ŚWIERCZYŃSKA, wice prezeska
WŁAD. SWORAWSKA, sekr. prot.
J. RYMŚA, sekr. fin.
K. UJAZDOWSKA, kasjerka

ODDZIAŁ LIGI MORSKIEJ

im. Stefana Iwanowskiego

w Domu Polskim, Philadelphia

Członkowie i członkinie Odd. L. M. im. Stefana Iwanowskiego również stają w szeregu składających życzenia Zjazdowi Szkół Doksztalających w dniu 30 — 31 maja 1942 roku, w Domu Polskim w mieście Filadelfji: — Jak najowocniejszych obrad, obfitujących w dobrze obmyślane plany szkolnictwa doksztalającego na ziemi Amerykańskiej.

Niech Zjazd Szkół Doksztalających w tak niezmiennie donośnych czasach jakie los przeznaczył naszej umiłowanej Ojczyźnie Polsce, przyjmie należne stanowisko jakiego wychodźtwa przypadło w udziale tworzenia siły duchowej i zachowanie tejże dla przyszłych dni dziejowych.

Cześć!! Ku Chwale Ojczyzny!!
Frontem do Morza!

ZARZĄD IM. IWANOWSKIEGO

NA ROK 1942

WŁADYSŁAW SZMYD, prezes
ROMAN HRUŚLIŃSKI, wice prezes
ZOFJA STEPŃOWSKA, sekr. prot.
MARCIN DĄBROWSKI, sekr. fin.
WŁADYSŁAW POŁAWSKI, Skarb.

Koło Ligi Morskiej „Młoda Polska”

W DOMU POLSKIM

SKŁADA SERDECZNE ŻYCZENIA

Szkołe Adama Mickiewicza i Zjazdowi Oświatowemu Polskich Szkół Doksztalających w Ameryce

WACŁAW SZEWCZAK, prezes
EWELINA KASTRO, wice prezeska
JAN PIOTROWSKI, sekr. prot.
EUGENIA GĄSIŃSKA, sekr. fin.
HELENA STOCZKO, kasjerka

ŻYCZENIA

Zjazdowi Oświatowemu
Szkolom Polskim Doksztalającym

Oddział Im. Józefa Piłsudskiego
Ligi Morskiej, Phila., Pa.

GRUPA No. 463, Z. N. P.

MIESZCZĄCA SIĘ W DOMU POLSKIM
211 FAIRMOUNT AVE., PHILA., PA.

Składa serdeczne życzenia Obradom Zjazdu Oświatowego Polskich Szkół Doksztalających w Ameryce, — a szkole Adama Mickiewicza w Domu Polskim długoletniej egzystencji.

ZARZĄD GRUPY
463 Z. N. P.

Serdeczne życzenia Rozwoju
Szkółom Doksztalcającym Języka
Polskiego im. Adama Mickiewicza
i Zjazdowi Oświatowemu

:: składa ::

Gmina 166-ta, Z. N. P.

W NICETOWN, PHILA., PA.

OBECCNY ZARZĄD:

BRONISŁAW ZAŁUSKI, Prezes
ALEKSANDER KONASZUK, Wice-Prezes
MARJA DZIEKOŃSKA, Wice-Prezeska
HILARY CZAPLICKI, Sekr.
WACŁAW ZALECKI, Kasjer
ALFONS NARKIEWICZ, Marszałek
Siedziba Gminy 166 Z. N. P. — Sala Kaz-
mierza Pułaskiego w Nicetown, Phila., Pa.

Tel., REGent 7623

Hedwig Dolls

2022 E. WISHART STREET

PHILA., PA.

LALKI

KOSTJUMOWE I NARODOWE

wyobrażające charaktery w powieś-
ciach dla dzieci znanej autorki

MARGUERITE DE ANGELI

W jesieni okaże się nowa książka dla
młodzieży tejże autorki p. t. "UP THE
HILL" — o polskiej dziewczynce i jej ro-
dzinie w zagłębiu węglowym; o polskiej
szkółce sobotniej i t. d.

**Stowarzyszenie
Polsko-Am. Obywateli**

15-tej WARDY

z Dzielnicy Callowhill

ŻYCZY

POMYŚLNYCH OBRAD W DZIEŃ
ZJAZDU POLSKICH SZKÓŁ DOKSZTAŁ-

CAJĄCYCH W AMERYCE

Cześć Wam Pracownicy!

ZARZĄD i DYREKCJA

Pomyślności i rozwoju Szkole
Adama Mickiewicza

:: zasyłają ::

PAŃSTWO LUCJAN BURZA

.. PRZYJACIELSKA GOSPODA ..

4172 Germantown Ave.

Philadelphia, Pa.

ŻYCZENIA DLA ZJAZDU

:: ZASYŁA ::

MARJAN PAJEWSKI

.. BIURO REALNOŚCIOWE ..

2359 E. Allegheny Ave.

Szkole Adama Mickiewicza
w Domu Polskim, która zawsze
leżała mi na sercu, a do-
czekała się tak ważnej chwili
jak Zjazd Szkół Doksztalca-
jących

SKŁADAM MOJE
SERDECZNE ŻYCZENIA

MARJA JACKOWSKA

Dyrektorka

Stowarzyszenia Domu Polskiego
211 Fairmount Ave., Phila., Pa.

POMYŚLNEGO ROZWOJU
ŻYCZĄ POLSKIEJ SZKOLE

*Albin i Helena
Mikulscy*

POLSKA GROSERIA
i BUCZERNIA

229 Poplar ulica
Philadelphia

Życzenia pomyślnych obrad

ZJAZDOWI OŚWIATOWEMU
POLSKICH SZKÓŁ
DOKSZTAŁCAJĄCYCH
:: SKŁADA ::

Stanley Gorski

Przewodniczący
Partji Demokratycznej
W DZIELNICY GRAYS FERRY

*Towarzystwo Polek
„Pomoc Ojczyźnie”*

Żeńska Grupa No. 780 Z. N. P.
w Filadelfji

SKŁADA SERDECZNE ŻYCZENIA
POLSKIM SZKOŁOM
DOKSZTAŁCAJĄCYM
W AMERYCE

życzenia Rozwoju Polskim Szkołom
Doksztalcającym w Ameryce

S. S. SIERADZCY

Życzenia Rozwoju Szkole Adama Mickie-
wicza — zaszyła

Harry Brzozowski

.. Realnościowiec ..

2711 E. ALLEGHENY AVE.

Philadelphia, Pa.

Telefon, Regent 2396

The Kensington National Bank

Girard & Frankford Aves.

Philadelphia, Pa.

Życzenia Rozwoju Szkole Adama Mickie-
wicza — zaszyła

Antoni J. Cerankowski

.. Pogrzebowy i Balsamator ..

2635 E. ALLEGHENY AVE.

Tel., GARfield 1934

Philadelphia, Pa.

Filia:

209 E. Hector ul., Conshohocken, Pa.

Tel., Conshohocken 640

Życzenia Rozwoju Szkole Adama Mickie-
wicza — zaszyła

Witalis Mateuszczyk

2400 E. Allegheny Ave.

Philadelphia, Pa.

SERDECZNE ŻYCZENIA ROZWOJU
SZKOLE im. ADAMA MICKIEWICZA

:: ZASYŁA ::

Władysław Czarnecki

z RODZINĄ

EDDINGTON, PENNA.

JOHN'S INN

PIWO WÓDKA i LIKIERY

Steet Road, No. 132

Eddington, Pa.

Tel., Cornwells 0415 J.

JAN ZAROŚLAK, Właściciel

ŻYCZENIA ZJAZDOWI OŚWIATOWEMU

:: i ::

SZKOLE ADAMA MICKIEWICZA
W DOMU POLSKIM

STANISŁAW STELMACH

ROZWOJU SZKOLE A. MICKIEWICZA
ZASYŁA

MAXIMILLIAN J. KLINGER

... ADWOKAT ...

Rezydencja: 217 Fairmount Ave.

Tel., Market 4704

Tel., Nebraska 4836

W. J. STAWUSZEWSKI

.. KRAWIEC ..

Szyje ubrania podług najnowszej mody

2703 E. Clearfield St.

Phila., Pa.

ŻYCZĘ POWODZENIA

SZKOLE ADAMA MICKIEWICZA

Dr. JAN M. SZAMBORSKI

Życzenia Szkole Adama Mickiewicza

— zasyła —

ESKIN'S HARDWARE

Skład żelazny i Przybory Domowe

4180-82 GERMANTOWN AVE.

Tel. Mic. 3483 i North 0376

Życzenia Szkole Adama Mickiewicza

— zasyła —

EDWARD BISKUP

WYRÓB MĘSKICH KAPELUSZY

Ręcznego wyrobu, podług najnowszej mody

Narożnik 992 N. 2nd Street

Życzenia Szkole Adama Mickiewicza

— zasyła —

HELEN DUTKA

SALON PIĘKNOŚCI

4201 Germantown Ave.

Tel., Dav. 6276

Życzenia Szkole Adama Mickiewicza

— zasyła —

ANTONI J. JAGIELSKI

z RODZINĄ

2633 E. Allegheny Ave.

Grupa 44 Unji Polek w Ameryce

Życzy najlepszego rozwoju Szkole Adama Mickiewicza i pomyślnych obrad Zjazdowi Oświatowemu Polskich Szkół Doksztalcających w Ameryce.

JADWIGA CEGIELKOWSKA, Prezeska

STANISŁAWA MILLER, Wice-Prez.

MARJA BISKUP, Sekr. Fin.

LEOKADJA KAPSON, Sekr. Prot.

KAZIMIERA PECK, Kasjerka

Opiekunki Kasy:

STANISŁAWA PABIANOWSKA

WŁADYSŁAWA OLCZAK

Życzenia Zjazdowi Oświatowemu
Polskich Szkół Doksztalcających

— zasyła —

PARAFIA E. POLSKIEGO

KOŚCIOŁA

PRZYJŚCIA ZBAWICIELA

507 York Avenue

Phila., Pa.

Życzenia Pomyślnych Obrad
Polskim Szkołom Doksztalcającym
w Ameryce

— zasyła —

P. SZCZEPANIAK

2313 Brown Street, Phila., Pa.

Życzenia Szkole Adama Mickiewicza

— zasyła —

JÓZEF T. SEKUŁA

Przedsiębiorstwo Pogrzebowe, ink.

2634 E. ALLEGHENY AVE.

Tel., REGent 7900

Życzenia Szkole Adama Mickiewicza

— zasyła —

M. ZAGÓRSKI

**HURTOWNY SKŁAD MASŁA,
JAJ I SERA**

2603 E. Allegheny Ave.

Telefony: Nebraska 7989 — East 8071

Życzenia Szkole Adama Mickiewicza

— zasyła —

TEITELBAUM'S BAKERY

**CIASTA I TORTY NA WESELA
I URODZINY**

602 S. 2-ga ulica

Życzenia Szkole Adama Mickiewicza

— zasyła —

EDWARD L. WALCZAK

POGRZEBOWY I BALSAMATOR

2391 Orthodox ulica

Tel., Jef. 0950

Życzenia Szkole Adama Mickiewicza

— zasyła —

ROSE GARDEN FLOWER SHOP

KWIATY NA KAŻDĄ OKAZJĘ

2964 Richmond ulica

Telefony:

Regent 9150

Nebraska 1625

Regent 0277

Nebraska 5766

Życzenia Szkole Adama Mickiewicza

— zasyła —

ANNA PAWLUS

GROSERIA I BUCZERNIA

2025 N. 2-ga ulica

Życzenia Szkole Adama Mickiewicza

— zasyła —

JÓZEF RONCZKA

Biuro Realnościowe i Asekuracja

Kolekta Komornego

2021 MEMPHIS ULICA

Regent 3622

Życzenia Szkole Adama Mickiewicza

— zasyła —

CASIMIERA

SZKOŁA TAŃCÓW

2020 E. ALLEGHENY AVE.

Regent 7473

Życzenia Szkole Adama Mickiewicza

— zasyła —

Dr. ANTONI B. ROMAN

.. DENTYSTA ..

2657-59 E. ALLEGHENY AVE.

Regent 1028

Życzę najlepszego rozwoju
Szkołe Adama Mickiewicza

Joseph Wawrow

.. SKŁAD MIĘSA ..

„City-Dressed” Wieprzowiny,
Wołowiny, Cieleęciny, Baraniny
i Drobiu

PRODUKTA MIĘSNE WŁASNEGO
WYROBU

1009 N. Marshall Ulica

Philadelphia, Pa.

Telefon, MARKET 3234

S. SMITH'S SONS

JEWELERS and OPTOMETRISTS

—Since Eighteen Ninety-Nine—

1044—1046 N. Second Street

Polecam się pamięci Szanownym
Rodakom

NAJLEPSZE PIWO I LIKIERY

—POLSKA OBSŁUGA—

J. JAROSIEWICZ

24 BROWN ULICA

Phila., Pa.

KATIE'S CAFE

CHOICE BEER, WHISKEY and WINE

220 Richmond Street

Phila., Pa.

CATHERINE BLYZNIUK,
Prop.

Member of Phila. Retail Liquor
Dealer Ass'n.

VERA'S
DRESS SHOP

2407 E. ALLEGHENY AVE.

Philadelphia, Pa.

Regent 6301

If you wished to be admired—visit

RENEE'S BEAUTY SALON

301 E. ONTARIO STREET

Philadelphia

:: Work done by Experts ::

PERMANENT WAVES A SPECIALTY

For Appointment—Call Neb. 4263

Hours: Daily 9—9 — Wed. 9—1

Życzenia pomyślnych Obrad Zjazdowi

Oświatowemu Polskich Szkół Do-
kształcających w Ameryce

JAN CZARNECKI

1923 W. HUNTING PARK AVE.

Phila., Pa.

ROZWOJU SZKOLE ADAMA
MICKIEWICZA
ŻYCZĄ

BLASZCZYK i SMOLUK

POMYŚLNOŚCI I ROZWOJU SZKOLE
ADAMA MICKIEWICZA
ŻYCZY

M. A. TOMASZEWSKI
POGRZEBOWY i BALSAMATOR
2728 E. Allegheny Ave.

Tel., Reg. 6624

DALSZEGO ROZWOJU SZKOLE
im. ADAMA MICKIEWICZA
SKŁADA

EDWARD J. BAJ
POGRZEBOWY i BALSAMATOR
2501 Edgemont Ulica

Tel., Reg. 2929

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
:: ZASYŁA ::

I. EFENBERG
SKŁAD JUBILERSKI
I REPERACJA ZEGARKÓW
2361 E. Allegheny Ave.

Tel., Neb. 4761

POMYŚLNOŚCI i ROZWOJU
ŻYCZY

RICHMOND LUMBER CO.
SKŁAD DRZEWA BUDULCOWEGO
3318 Richmond Ulica

Tel. Gar. 1386

East 8333

DALSZEGO ROZWOJU SZKOLE
ADAMA MICKIEWICZA
ZASYŁA

JÓZEF F. ŚLABIŃSKI
POGRZEBOWY i BALSAMATOR
2370 Orthodox Ulica

Tel., Jef. 6932

SERDECZNE ŻYCZENIA ROZWOJU
:: ZASYŁAJĄ ::

PAŃSTWO PODGÓRSCY
SKŁAD MUZYCZNY
i Wydawnictwo Nut Polskich
2233 Orthodox Ulica

Tel., Jef. 5891

SERDECZNE ŻYCZENIA ROZWOJU
SZKOLE ADAMA MICKIEWICZA
ZASYŁA

STEFAN POTOK

POMYŚLNYCH OBRAD NA ZJAZD 10-ty

:: ZASYŁA ::

FRANCISZKA SKOKOWSKA

Wiceprezeska Rady Szkolnej
im. Adama Mickiewicza

ŻYCZENIA ROZWOJU

SZKOŁOM DOKSZTAŁCAJĄCYM

JĘZYKA POLSKIEGO

zasyła

Dr. LEON KOLANKIEWICZ

Życzy Rozwoju i powodzenia szkole

Adama Mickiewicza

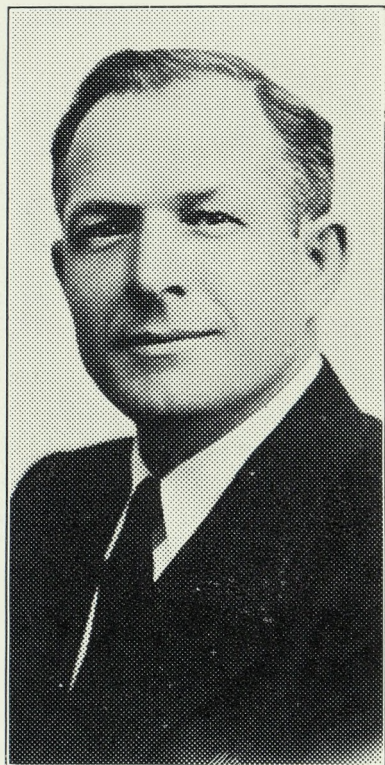
FRANK ŚLABEK

CEDAR i TIOGA UL., Phila.

Tel., Jef. 6050

WĘGIEL, KOPPERS COKE
i OLIWA OPAŁOWA

Serdeczne życzenia dla szkoły i wszystkich oświatowców na Zjeździe zasyła—

ALBIN BIELAWSKI

Były wice prezes Stow. Domu Polskiego,
długoletni dyrektor Tow. Budowniczego w
Domu Polskim i sekr. prot. Cieśli i Stolarzy.

Szkołom Doksztalcającym Języka Polskiego
dalszego rozwoju — zasyła

Wydawnictwo

3131 RICHMOND ST.

Philadelphia, Pa.

BRONISŁAW S. PLUTA, Wydawca

Niniejszy Pamiętnik odbity czcionkami
w drukarni „Jedność”.

ŻYCZENIA ZJAZDOWI OŚWIATOWEMU POLSKICH SZKÓŁ DOKSZTAŁCAJĄCYCH W AMERYCE SKŁADAJĄ PRZYJACIELE WIEDZY I OŚWIATY

<p>Pp. Aleksander Kordalski
 " Leopold Biskup
 " H. Kolonka
 " Karol Stasiak
 " Wacław Orłowski
 " Jan Rogach
 " Władysław Prajs
 " Jan Pisecki
 " Bronisław Południak
 " Henryk Pólichłopek
 " Charles Lipiec</p> <p>Pani Franciszka Węgrzyn
 Marja A. Parker
 Pan Józef Stasiński
 Penn Herb Co.
 Richmond Ice & Coal Co.
 Pp. Stanisław M. Stelmach
 " Władysław M. Wojsowscy
 " A. Stroniwscy
 " Stanisław Grzeszczyk</p> <p>Pani Julia Węglarska
 Pan Józef Harezlak
 3130 Aramingo Ave.
 Pan Stanisław Górski
 Pan Józef Rembecki
 Pp. Jan Orzechowscy
 338 Fairmount Ave.
 Pp. Franciszek Cudak
 Pp. Jan Borek
 2728 N. 9th St.
 Pp. Franciszkowie Skokowscy
 705 Birch St., Camden, N. J.
 Pani Katarzyna Stamos
 4101 Germantown Ave.
 Pani Marja Malcan
 995 N. 5th St.
 Pani Stanisława Karczewska
 225 Richmond St.
 Józef Latkiewicz
 1219 N. 2nd St.
 Halina Korsak, New York, N. Y.
 K. Haldis
 3118 Richmond St.
 K. Lubaczewski
 2929 Orthodox St.
 Stanisław Skowroński
 1762 Frankford Ave.</p> | <p>Bronisław Ogonek
 3616 N. 18th St.
 Marja Szczerkowska
 1762 Frankford Ave.
 Marjan i Kazimiera Nowakowscy
 720 W. Allegheny Ave.
 Franciszek Szuliński
 3403-09 Richmond St.
 Piotr Slusarski
 627 N. Franklin St.
 Paulina Derylak
 1332 N. Marshall St.
 Andrzej Brodziak
 1332 N. Marshall St.
 Zofia Kicińska
 708 Cambridge St.
 Państwo Skowronek
 950 N. Lawrence St.
 Pani Jaworska
 982 Randolph St.
 Aniela Liwosz
 428 George St.
 Dorota Dobusz
 428 George St.
 K. Gąsiorowski, Meat Market
 614 N. 2nd St.
 Piotr Szuliński
 627 N. Franklin St.
 F. Pienkowski,
 Meat & Delicatessen
 702 N. 2nd St.
 S. Oskierko
 Rudolph Mikula
 215 Laurel St.
 J. Raube
 161 Richmond St.
 K. Stawos
 4101 Germantown Ave.
 Janina Golombiewska
 2241 Wallace St.
 W. Sokolowski
 3246 Cedar St.
 Czesław Piotrowski
 2628 E. Allegheny Ave.
 Jan Kliniewski
 2627 E. Allegheny Ave.</p> |
|--|---|

KOMITETY PRZYGOTOWAWCZE

10-go Zjazdu Oświatowego Polskich Szkół Doksztalających
w Filadelfji, w dniach 30 i 31 Maja, 1942
w Domu Polskim, 211 Fairmount Ave.

HENRYK DUDEK, KOMISARZ Z. N. P.

Przewodniczący Komitetów

Komitet Wykonawczy:

S. Stelmach
A. Sokolis
J. Strawiński
Fr. Skokowska
W. Dąbrowska
W. Frysztacki

Rada Szkolna im. Adama

Mickiewicza:

Br. Węglarski, Prezes
Fr. Skokowska, Wice-Prez.
M. Wojtowicz, Sekretarz
W. Gąsiński, Kierownik
J. Borek, Skarbnik
A. Ziemia
Al. Sokolis
S. Skowroński
J. Bigos
M. Węgrzyn
K. Skowronek
M. Ziembicka
St. Stelmach
M. Dąbrowski
W. Jankowska
Fr. Kozłowska
P. Derylak
Al. Iwanowska
P. Jajko

Nauczyciele:

Edward Ryglewicz
Irena Gawrysiak
Aniela Wojtowicz

Komitet Pamiętnika:

W. Gawrysiak, Przew.
J. Strawiński, Sekr.
Dr. T. Węglarski
J. Borek
G. Gąsińska
M. Biskup
J. Kornelska
Fr. Kozłowska
J. Bigos
J. Dybalski
W. Szczygieł
S. Skowroński
P. Derylak

Komitet Prasy:

W. Gawrysiak
J. Narolska
Z. Jędrzejewska

Komitet Zaproszeń:

Fr. Skokowska
N. Frysztacka
J. Węglarska
W. Szczygieł
S. Skowroński

Komitet Programu:

Edw. Ryglewicz
A. Wojtowicz
I. Gawrysiak
I. Ziembicka
W. Sworaska
M. Kulig
Dr. T. Węglarski
W. Gąsiński
J. Narolska

Życzenia pomyślnych Obrad

:: zasyła ::

A. STEFANOWICZ, Jr.

REAL ESTATE and INSURANCE

4342 Cresson Street

Manayunk, Philadelphia, Pa.

Manayunk 2502
2503

Życzenia Pomyślnych Obrad

10-mu Zjazdowi Oświatowemu Polskich

Szkół Doksztalających

w Ameryce

ANTONI i A. DUDEK

Życzenia szkole Adama Mickiewicza

:: zasyła ::

IDA'S

PAŁAC PIĘKNOŚCI

Specjalnością

WIECZNA ONDULACJA

RĘCZNEJ ROBOTY

2635 E. LEHIGH AVE.

Philadelphia, Pa.

NEBraska 4766

PODZIĘKOWANIE

Szkoła Adama Mickiewicza w Philadelphia, Pa., składa serdeczne podziękowanie Stowarzyszeniu Domu Polskiego, Centralnemu Zarządowi Z. N. P., Centralnemu Zarządowi Unji Polek w Ameryce, Centralnemu Zarządowi Stowarzyszenia Kasy św. Jana Kantego, Okręgowi Filadelfijskiemu Ligi Morskiej i Oddziałom tejże Organizacji, Gminom i Grupom Związkowym, Grupom Unji Polek, Organizacjom i Towarzystwom mieszczącym się w Domu Polskim, Towarzystwom i Organizacjom tak świeckim jak i kościelnym, Przemysłowcom i Profesjonalistom, Kupcom, Członkom i Członkiniom Szkoły Adama Mickiewicza i Przyjaciołom naszej Szkołki Adama Mickiewicza, Radzie Szkolnej, Centrali Polskich Szkół Doksztalających w Ameryce i poszczególnym osobom, które doceniają doniosłą wartość prac oświatowych w Ameryce, prowadzonych wśród polskiego społeczeństwa i diatwy Polskiej, którzy chętnie się przyczynili i dopomogli do wydania niniejszego Pamiątnika przez umieszczenie swych życzeń i ogłoszeń.

"Cześć za współpracę"!

Za Komitet Pamiątnika,

WACŁAW GAWRYSIK, Przewodn.

JAN STRAWIŃSKI, Sekretarz.

